

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար

ԵՐԵՎԱՆ – 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ	4
ԲԱԺԻՆ I.	
ԿՐԵԴԻՏԱՑԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ շԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՍԲ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ	5
1. Ընդհանուր դրույթներ	6
2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը	6
2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները	6
2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները	7
2.3. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը	8
3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները	8
4. Կրեդիտների հատկացումը	8
5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները	8
5.1. Բակալավրի ծրագիր	8
5.2. Մագիստրոսի ծրագիր	9
6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը	9
6.1. Համակարգի հիմնադրույթները	9
6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը	9
6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը	12
6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը	12
6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը	13
6.6. Ուսման առաջադիմությունը	13
7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը	14
8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը	15
9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը	15
10. Դասընթացների տեղեկագիրքը	16
11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը	16
11.1. Բակալավրի ծրագիր	16
11.2. Մագիստրոսի ծրագիր	17
12. Կրեդիտների փոխանցումը	18
13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը	18
14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները	18
ԲԱԺԻՆ II.	
ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ	19
Մաս I. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ	19
1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը	20
2. Ծրագրի բովանդակությունը	20
2.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս	20
2.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս	21
2.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս	22
2.4. Կրթական այլ մոդուլներ	23
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ	24
1. Տեղեկագրքի նպատակը	24
2. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ	24
2.1. Պարտադիր դասընթացներ	24

2.2. Կամրնտրական դասընթացներ.....	29
3. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ.....	31
3.1. Պարտադիր դասընթացներ.....	32
4. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ.....	33
5. Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ.....	48
6. Կրթական այլ մոդուլներ.....	51
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ.....	54

ՆԱԽԱԲԱՆ

Միրելի՛ ուսանողներ

Հիմնադրման օրվանից ի վեր Երևանի պետական համալսարանի գործունեության ուղեգիծը եղել ու մնում է համալսարանական կրթության բովանդակության և ուսման բարձր որակի ապահովումը: Այսօր ԵՊՀ-ն համազգային և տարածաշրջանային դերակատարությամբ կրթական և գիտամշակութային ինքնավար հաստատություն է, որի հիմնական առաքելությունը գիտելիքի ստեղծումը, զարգացումը և փոխանցումն է: Գլոբալացման արդի ժամանակաշրջանում քաղաքակրթության մարտահրավերները պահանջում են միջազգային չափանիշներին համապատասխան մասնագիտական պատրաստվածություն՝ կրթության որակի և բովանդակության անընդհատ կատարելագործում, բարձրագույն կրթության միջազգային չափանիշներին դրանց համապատասխանեցում:

ԵՊՀ հեռակա ուսուցման համակարգում բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերում կրեդիտային համակարգը գործում է 2009/2010 ուստարվանից: Ուսուցման նոր համակարգին անցնելը բխում է Բոլոնիայի գործընթացի պահանջներից և նպատակ ունի աստիճանական անցում կատարելու ուսման կազմակերպման ուսանողամետ համակարգին, որտեղ ուսման գործընթացի կենտրոնում ուսանողն է՝ իր անհատական կրթական կարիքներով, նախասիրություններով և ունակություններով, ապահովելով ուսումնառության ձևերի և անհատական կրթական հետազոծերի իրականացման լայն հնարավորություն:

Կրեդիտային համակարգի ներդրմամբ զգալիորեն բարելավվել է ձեզ առաջարկվող կրթական ծրագրերի կառուցվածքը և աշխատածավալը, հիմնավորված կերպով թեթևացվել լսարանային բեռնվածությունը, կրճատվել դասավանդվող առարկաների քանակը՝ իրատեսական նախադրյալներ ստեղծելով ձեր ինքնուրույն ուսումնական աշխատանքի հնարավորությունները մեծացնելու, ուսումնական ծրագրերը լավագույնս յուրացնելու և դրանցով սահմանված կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար:

Համալսարանում ներդրված կրեդիտային համակարգն ամբողջությամբ համատեղելի է Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման եվրոպական համակարգի (ECTS) հետ, ինչը նորաստեղծ Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ձեր ակադեմիական շարժունության (ուսանողական փոխանակումներ, ուսումնառության ժամանակահատվածներ օտարերկրյա բուհերում, կրթության շարունակում ավելի բարձր աստիճանում և այլն) ընդլայնման և որակավորումների ճանաչման դյուրացման գրավականն է: Իսկ դա կընդլայնի ձեր ապագա կարիերայի և մասնագիտական աշխատուժի գլոբալ շուկայում աշխատանք գտնելու հնարավորությունները:

Կրեդիտային համակարգի ներդրումը համալսարանում մեկնարկած լայնամասշտաբ կրթական բարեփոխումների սկիզբն է միայն, բարեփոխումներ, որոնք պայմանավորված են ոչ միայն Բոլոնիայի գործընթացի պահանջների ձևական կատարմամբ, այլև համալսարանում ծրագրային բարձր չափորոշիչների պահպանման և ուսման որակի բարձրացման նպատակադրությամբ, ինչի հիմնական չափանիշը մեր շրջանավարտների մասնագիտական աշխատանքով ապահովվածությունն է: Համալսարանը տարեցտարի խորացնելու և ընդլայնելու է կրեդիտային համակարգի գործառնությունները՝ ձեզ համար կրթական ընտրության առավել ընդլայնված հնարավորություններ ապահովելու նպատակով:

Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ներկա ուղեցույցը պարունակում է ձեզ համար օգտակար տեղեկատվություն կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթների, ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և գիտելիքների ստուգման ու գնահատման նոր կարգի, ձեզ առաջարկվող կրթական ծրագրերի կառուցվածքի, բովանդակության և աշխատածավալների, ծրագրի բաղկացուցիչ դասընթացների և դրանցով նախանշված կրթական արդյունքների վերաբերյալ:

Հաջողություն և ամենայն բարիք եւ մաղթում ձեզ:

ՌԵԿՏՈՐ՝ Ա. ՄԻՄՈՆՅԱՆ

I ԲԱԺԻՆ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՄԲ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳ

Բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման
կրթական ծրագրեր

1. Ընդհանուր դրույթներ

- 1.1. Սույն կարգը (այսուհետ՝ կարգ) սահմանում է Երևանի պետական համալսարանում հեռակա ուսուցման ձևով բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերի կրեդիտային հենքով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման միասնական կանոնները:
- 1.2. Կարգը ներառում է հեռակա ուսուցման ձևով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացակարգերը, գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը, ակադեմիական առաջադիմության չափանիշները, ինչպես նաև եզրափակիչ ատեստավորման կազմակերպման ընթացակարգը:
- 1.3. Կարգում տրված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, նկարագրված են համակարգի բնութագրիչները, բնորոշ գործառույթները և ընթացակարգերը:

2. Կրեդիտային համակարգի ընդհանուր նկարագիրը

2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները

Համաեվրոպական ECTS¹ կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ԵՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերում:

1. **Կարողությունը** գիտելիքի, իմացության և ունակությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական (առանձնահատուկ ուսման տվյալ բնագավառի համար) և ընդհանուր:
2. **Կրթական արդյունքն** այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողն ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը գուցակցվում է համապատասխան գնահատման չափանիշով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման վերաբերյալ: Կրթական արդյունքը և գնահատման չափանիշը միասին սահմանում են կրեդիտի շնորհման պահանջները:
3. **Կրթական (ուսումնական) մոդուլը** ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն միավորն է, որի համար կրեդիտ է տրվում: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը 1 կիսամյակ է՝ դրանով սահմանված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ: Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները ուսանողին շնորհվում են ամբողջությամբ, այլ ոչ թե առանձին մասերով:
4. **ECTS կրեդիտը** դասընթացն (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:
5. **ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.**
 - ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
 - կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),
 - կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,
 - ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
 - կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),
 - կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:
6. **Կրեդիտային համակարգը** ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:
7. **Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը** միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածքը 1 ուստարում գնահատվում է 60 ECTS կրեդիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:
8. **ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.**

¹ Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման եվրոպական համակարգ:

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների էլքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

2.2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառնությունները

2.2.1. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառնությունները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառնությամբ ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառնությամբ իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ:

Նշված գործառնությունները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

2.2.2. Կրեդիտների փոխանցման գործառնության հիմնական հատկանիշներն են.

- գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,
- կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող ծրագրի պահանջներին համապատասխան:

2.2.3. Կրեդիտների կուտակման գործառնության հիմնական հատկանիշներն են.

- պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,
- ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,
- ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,
- դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսի նախապատվությունից,
- ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

2.3. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

1. ԵՊՀ-ում բակալավրի և մագիստրոսի կրթական աստիճաններում հեռակա ուսուցման համակարգի ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը սահմանվում է միջինը 1440 ժամ, որը համարժեք է 48 ECTS կրեդիտի:
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Հեռակա ուսուցմամբ բակալավրի պատրաստման ծրագրի տևողությունը 5 տարի (10 կիսամյակ) է: Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 16-շաբաթյա տևողությունը, որից 4 շաբաթը հատկացվում է տեսական ուսուցման, 8-ը՝ ինքնուրույն աշխատանքի և կոնսուլտացիաների, իսկ 4-ը՝ քննաշրջանի համար: Առանձին դեպքերում, մասնագիտական առանձնահատկություններից ելնելով (օրինակ, լեզվական մասնագիտությունների համար), տեսական ուսուցման կազմակերպումը կարող է իրականացվել նաև 12-շաբաթյա ժամանակահատվածում:
4. Հեռակա ուսուցմամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի տևողությունը կազմում է 2,5 տարի (5 կիսամյակ): Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանվում է 16-շաբաթյա տևողությունը, որից 3 շաբաթը հատկացվում է տեսական ուսուցման, 9-ը՝ ինքնուրույն աշխատանքի և կոնսուլտացիաների, իսկ 4-ը՝ քննաշրջանի համար: Առանձին դեպքերում, մասնագիտական առանձնահատկություններից ելնելով (օրինակ, լեզվական մասնագիտությունների համար), տեսական ուսուցման կազմակեր-

պումը կարող է իրականացվել նաև 12-շաբաթյա ժամանակահատվածում:

5. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 ակադեմիական կրեդիտի:
6. Բակալավրի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային առավելագույն բեռնվածությունը կազմում է 36 ժամ², իսկ մագիստրոսի կրթական ծրագրում՝ 24 ժամ³:
7. Հեռակա ուսուցման համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա առնվազն 20, առավելագույնը՝ 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 48 կրեդիտ:
8. Որոշ դեպքերում, ուսման բարձր առաջադիմություն ցուցաբերած ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ ուսումնական բեռնվածություն:
9. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը 240 կրեդիտ է, իսկ մագիստրոսի ծրագրինը՝ 120 կրեդիտ:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:
2. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:
3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրաքանչյուր բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝
 - ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրաքանչյուր ամբարձրված է որոշակի կիսամյակներում,
 - բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք առաջարկվող ցանկից ընտրում է ուսանողը, իսկ դրանց յուրաքանչյուր կիսամյակը կարող է լինել ինչպես ամբարձրված, այնպես էլ ազատ:

4. Կրեդիտների հատկացումը

1. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար ուսանողից պահանջվող միջին աշխատածամանակի (լրիվ ուսումնական բեռնվածության) իրատեսական կանխատեսումից:
2. Հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև միարժեք կապ չկա: Կրեդիտների թիվը, ինչպես արդեն նշվել է⁴, կախված է նաև պարապմունքի ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդներից և այլն:
3. Դասընթացի ծրագիրը մշակող ուսումնական կառույցը (ամբիոնը) այնպես է պլանավորում ուսանողի ուսումնական աշխատանքը, որպեսզի դրա կատարման համար պահանջվող ժամաքանակը համապատասխանի դասընթացին հատկացված կրեդիտների ժամային համարժեքին:
4. Կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտները պետք է ներկայացվեն ամբողջական թվերով:

5. Կրթական ծրագրերի ավարտական պահանջները

5.1. Բակալավրի ծրագիր

1. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ԵՊՀ հեռակա ուսուցման ուսանողը պետք է ծրագրի կատարման արդյունքում հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)⁵ պետք է կազմի առնվազն 9,00:
2. Մինչև ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորումն (ամփոփիչ քննություն, ավարտական աշխատանքի պաշտպանություն) ընկած ժամանակահատվածը ուսանողի ՄՈԳ-ը պետք է կազմի առնվազն 9,00: Հակառակ պարագայում, որակավորում ստանալու համար ուսանողը պետք է բարձրացնի իր առաջադիմության ցուցանիշը մինչև սահմանված նվազագույն արժեքը՝ կրկնելով անհրաժեշտ քանակությամբ դասընթացներ:
3. Բոլոր ուսանողները, մասնագիտությունից անկախ, պետք է կուտակեն մինչև 36 կրեդիտ հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացների կրթամասից (այդ թվում՝ 4 կրեդիտ՝ կամընտրական դասընթացների առաջարկվող ցանկից), 10 կրեդիտ՝ մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացների կրթամասից (ներառյալ 2 կրեդիտ՝ կամընտրական դասընթացների ցանկից) և առնվազն 20 կրեդիտ՝ պրակտիկայից և եզրափակիչ ատեստավորման ձևերից:

² Չորս շաբաթյա տեսական ուսուցման դեպքում:

³ Երեք շաբաթյա տեսական ուսուցման դեպքում:

⁴ Տե՛ս, մասնավորապես, դասընթացների կրեդիտատարության հաշվարկի սխեմաները 2007 թ. ԵՊՀ «Կրեդիտային համակարգով բակալավրի կրթական ծրագրի կառուցվածքը և բովանդակությունը» փաստաթղթում:

⁵ ՄՈԳ-ի վերաբերյալ տե՛ս սույն կարգի 6.5. կետը:

4. Մնացած առնվազն 174 կրեդիտների բովանդակային կազմը սահմանվում է՝ էլնելով տվյալ մասնագիտությամբ բակալավրի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներով սահմանված մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերման պայմանից, և յուրաքանչյուր մասնագիտության համար տրվում է առանձին (ընդ որում, մինչև 24 կրեդիտ կարող է հատկացվել տվյալ մասնագիտության շրջանակներում որոշակի ուղղություններով մասնագիտացում իրականացնելու համար):

5.2. Մագիստրոսի ծրագիր

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ԵՊՀ ուսանողը ծրագրի կատարման արդյունքում պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնագիտական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային *միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)* պետք է կազմի առնվազն 12,00:
2. Մինչև ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորումն (մագիստրոսական ատենախոսության պաշտպանություն) ընկած ժամանակահատվածը ուսանողի ՄՈԳ-ը պետք է կազմի առնվազն 12,00: Հակառակ պարագայում, որակավորում ստանալու համար ուսանողը պետք է բարձրացնի իր առաջադիմության ցուցանիշը մինչև սահմանված նվազագույն արժեքը՝ կրկնելով անհրաժեշտ քանակությամբ դասընթացներ:
3. Բոլոր ուսանողները, մասնագիտությունից անկախ, պետք է կուտակեն առնվազն 6 կրեդիտ՝ *ընդհանուր դասընթացների կրթամասից*, և 48 կրեդիտ՝ *հետազոտական կառուցամասից*:
4. Մնացած կրեդիտների (մինչև 66) բովանդակային կազմը սահմանվում է *մասնագիտական պարտադիր կրթամասով և կամընտրական դասընթացներով*՝ էլնելով տվյալ մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներով սահմանված մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերման պայմանից, և յուրաքանչյուր ծրագրի համար տրվում է առանձին (ընդ որում, մինչև 18 կրեդիտ հատկացվում է կամընտրական դասընթացների ձևով որոշակի ուղղությամբ անհատական ուսուցում իրականացնելու համար):

6. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

6.1. Համակարգի հիմնադրությունները

1. ԵՊՀ-ում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոն համակարգը, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են
 - ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը, ուսումնառության գործընթացում ներմուծել մրցակցության տարրեր և բարելավել դասահաճախումները,
 - բ) ընթացիկ քննությունների և ստուգումների իրականացման օգնությամբ ներմուծել դիագնոստիկ գնահատման տարրեր՝ գնահատման արդյունքները դասախոսների և ուսանողների կողմից օգտագործելով որպես հետադարձ կապ՝ դասավանդման և ուսումնառության շարունակական բարելավման և կատարողականի բարձրացման նպատակով, բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման հիմնավորվածությունն ու արժանահավատությունը՝ գիտելիքների գնահատման գործընթացում հաշվի առնելով ուսումնառության տարբեր բաղադրիչները:
2. Գիտելիքների գնահատումը (ստուգումը) ներառում է հետևյալ բաղադրիչները.
 - ա) դասընթացին ուսանողի մասնակցության գնահատում դասահաճախումների հաշվառման օգնությամբ,
 - բ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված անհատական առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ և ստուգումներ),
 - գ) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,
 - դ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:
3. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) աշխատաձևավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձևավորման մեջ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝
 - ա) եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,
 - բ) առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:

6.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

6.2.1. Բակալավրի կրթական ծրագիր

Բակալավրի կրթական ծրագրում յուրաքանչյուր կիսամյակային քննաշրջանում կարող է ներառվել եզրափակիչ գնահատումով առավելագույնը 4 մասնագիտական դասընթաց, բացառությամբ առաջին կիսամյակի, որտեղ այդ դասընթացների քանակը սահմանափակվում է 3-ով:

1. *Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացը* քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող եզրափակիչ քննության հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն:

- ա) Ընթացիկ քննությունները հիմնականում անցկացվում են գրավոր, իսկ որոշ դեպքերում նաև բանավոր՝ ելնելով դասընթացի դասավանդման և ուսումնառության ձևերից, ինչպես նաև ակնկալվող կրթական վերջնարդյունքների բնույթից: Քննության բանավոր անցկացումը պահանջում է համապատասխան հիմնավորում և թույլատրվում է ֆակուլտետի խորհրդի որոշմամբ:
- բ) Եզրափակիչ քննությունը հիմնականում անցկացվում է բանավոր, իսկ որոշ դեպքերում նաև գրավոր՝ ելնելով դասընթացի դասավանդման և ուսումնառության ձևերից, ինչպես նաև ակնկալվող կրթական վերջնարդյունքների բնույթից: Քննության գրավոր անցկացումը պահանջում է համապատասխան հիմնավորում և թույլատրվում է ֆակուլտետի խորհրդի որոշմամբ:
2. *Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացից* (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/ միավորը ($Q_{արդ.}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
- ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 2 միավոր: Դասընթացին ուսանողի մասնակցության $Q_{մաս.}$ միավորը որոշվում է աղյուսակ 1-ում բերված սանդղակի չափանիշներին համապատասխան:

Աղյուսակ 1.

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
90-ից բարձր	2
80-90	1
<80	0

Օրինակ 1. Եթե 12 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի 5 ժամ բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝ $\left(1 - \frac{5}{12}\right) \times 100\% = (1 - 0,42) \times 100\% = 58\%$: Համաձայն աղյուսակի՝ $Q_{մաս.} = 0$ միավոր:

Օրինակ 2. Եթե 24 լսարանային ժամ աշխատածավալով դասընթացից ուսանողն ունի 3 ժամ անհարգելի և 2 ժամ հարգելի բացակայություն, ապա դասընթացին մասնակցության աստիճանը կլինի՝ $\left(1 - \frac{3}{24-2}\right) \times 100\% = (1 - 0,14) \times 100\% = 86\%$: Համաձայն աղյուսակի՝ $Q_{մաս.} = 1$ միավոր:

- բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների արդյունքներից ($\Sigma P_{ընթ.}$), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 4 միավոր,
- գ) եզրափակիչ քննության արդյունքից ($P_{եզր.}$), որը կարող է գնահատվել մինչև 10 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը/ միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + \Sigma P_{ընթ.} + P_{եզր.} :$$

Ըստ այդմ, *եզրափակիչ գնահատումով դասընթացն* ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով⁶).

Աղյուսակ 2.

Գնահատման բաղադրամասը	$Q_{մաս.}$	$P_{ընթ.1}$	$P_{ընթ.2}$	$P_{եզր.}$	$Q_{արդ.}$
Միավորը	2	4	4	10	20

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 1 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից նա վաստակել է համապատասխանաբար 3 և 4 միավորներ, իսկ եզրափակիչ քննությունից՝ 8 միավոր, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝ $Q_{արդ.} = 1 + 3 + 4 + 8 = 16$:

3. Առանց *եզրափակիչ գնահատման դասընթացը* գնահատվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների (գնահատումների) արդյունքներով: Ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում կարճ

⁶ Ընթացիկ քննության մեկ առաջադրանքի արժեքը գնահատվում է առնվազն 1 միավոր, իսկ գնահատման քայլը՝ առնվազն 0,5 է:

հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների, անհատական առաջադրանքների (ռեֆերատ, էսսե և այլն) և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում է դասընթացը կազմակերպող ամբիոնը:

4. *Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացից* (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը ($Q_{արդ.}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
- ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ $Q_{մաս.}$, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը կարող է վաստակել 2 միավոր: Մասնակցության աստիճանը գնահատվում է համաձայն *աղյուսակ 1*-ում բերված սանդղակի,
 - բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ ստուգումների արդյունքներից ($\Sigma U_{ընթ.}$), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 9 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը/ միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + \Sigma U_{ընթ.} :$$

Ըստ այդմ, *առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացն* ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով⁷):

Աղյուսակ 3.

Գնահատման բաղադրամասը	$Q_{մաս.}$	$U_{ընթ. 1}$	$U_{ընթ. 2}$	$Q_{արդ.}$
Միավորը	2	9	9	20

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 2 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից նա վաստակել է համապատասխանաբար 5 և 7 միավորներ, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝
 $Q_{արդ.} = 2 + 5 + 7 = 14 :$

5. Գնահատման՝ վերը նկարագրված եղանակները կիրառվում են միայն *մասնագիտական կրթամասի* բաղկացուցիչ դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) գնահատման համար: *Հումանիտար ու սոցիալ-տնտեսագիտական և մաթեմատիկական ու բնագիտական կրթամասերի* բաղկացուցիչ դասընթացների գնահատումն իրականացվում է ավանդական եղանակով (ստուգարք կամ 20 միավորանոց սանդղակով գնահատվող եզրափակիչ քննություն): Պրակտիկաները գնահատվում են ստուգարքի ձևով: Ավարտական աշխատանքը գնահատվում է 20 միավորանոց սանդղակով՝ 11.1. կետի 6-րդ ենթակետում բերված գնահատման չափանիշներին համապատասխան:

6.2.2. Մագիստրոսի կրթական ծրագիր

Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ներառված բոլոր դասընթացները *եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ* են, որոնց գնահատման կառուցվածքը, սակայն, մի փոքր տարբերվում է բակալավրի կրթական ծրագրի դասընթացների գնահատման՝ վերը նկարագրված եղանակից:

1. Դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող եզրափակիչ քննության հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն: Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների անցկացման ձևը դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ղեկանը:
2. Դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը ($Q_{արդ.}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝
 - ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 2 միավոր: Դասընթացին ուսանողի մասնակցության $Q_{մաս.}$ միավորը որոշվում է 6.2.1. կետում բակալավրի կրթական ծրագրի համար նկարագրված եղանակով (ուսումնառության անհատական ժամանակացույցով սովորող ուսանողի՝ դասընթացի մասնակցության համար տրվող միավորների քանակը հաշվարկվում է նրա ինքնուրույն աշխատանքի կատարողականի հիման վրա),
 - բ) ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների արդյունքներից ($\Sigma P_{ընթ.}$), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 4 միավոր,
 - գ) եզրափակիչ քննության արդյունքից ($P_{եզր.}$), որը կարող է գնահատվել մինչև 10 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը/ միավորը հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + \Sigma P_{ընթ.} + P_{եզր.} :$$

⁷ Ընթացիկ ստուգման մեկ առաջադրանքի արժեքը գնահատվում է առնվազն 1 միավոր, իսկ գնահատման քայլն առնվազն 0,5 է:

Ըստ այդմ, մագիստրոսի կրթական ծրագրում ընդգրկված դասընթացն ունի գնահատման հետևյալ սխեման, որտեղ տրված են գնահատման առանձին բաղադրամասերի համար սահմանված հնարավոր առավելագույն միավորները (բոլոր բաղադրամասերը գնահատվում են ամբողջ միավորներով)։

Աղյուսակ 4.

Գնահատման բաղադրամասը	Գմաս.	Քննթ.1	Քննթ.2	Քեզր.	Գարդ.
Միավորը	2	4	4	10	20

3. Գնահատման վերը նկարագրված եղանակը կիրառվում է միայն *ուսումնական կառուցամասի* բաղկացուցիչ դասընթացների (բացի *լրացական դասընթացներից*) գնահատման համար: *Հետազոտական կառուցամասի* մոդուլները, այդ թվում նաև պրակտիկաները, գնահատվում են ստուգարքի ձևով: Մագիստրոսական ատենախոսությունը գնահատվում է 20 միավորանոց սանդղակով՝ 11.2. կետում բերված (տե՛ս աղ. 7) գնահատման չափանիշներին համապատասխան:

6.3. Ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատման կազմակերպումը

1. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների/ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները տրամադրվում են ուսանողներին նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):
2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցները կազմում են ֆակուլտետները, և հաստատվում են ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնամեթոդական վարչություն:
3. Ընթացիկ քննություններն անց են կացվում ուսումնառության կիսամյակի 5÷6-րդ և 11÷12-րդ շաբաթներում (դասերից դուրս):
4. Ընթացիկ ստուգումներն անց են կացվում 6-րդ և 12-րդ շաբաթներում՝ տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից (դասերից դուրս):
5. Եզրափակիչ քննություններն անց են կացվում կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 13÷16-րդ շաբաթներում:
6. Քննության/ստուգման ավարտից հետո քննությունն ընդունած դասախոսը քննական ամփոփագիրը նույն օրը ներկայացնում է դեկանատ:
7. Բոլոր գրավոր քննությունները և ստուգումները գրանցվում են ուսանողներին տրամադրված սահմանված նմուշի տեսքերում, իսկ գրավոր աշխատանքի ավարտը վավերացվում է դեկանատի կնիքով:
8. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ու ստուգումների գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն գանգատարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ նույն օրը դիմելու դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև նաև ֆակուլտետի դեկանին:

6.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

1. ԵՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 20 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Աղյուսակ 5.

Գնահատման արդյունարար միավորը	Գնահատականը
18-20	«Գերազանց»
13-17	«Լավ»
8-12	«Բավարար»
0-7	«Անբավարար»
0	«Չներկայացած»
-	«Ստուգված» /«Չստուգված»

Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում գնահատման արդյունարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը (օրինակ՝ 18 (գերազ.)):

2. Դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 8-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է «Չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում: «Ստուգված» գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին *վարկանիշային միավորները*⁸ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի *միջին որակական գնահատականի (ՄՈԳ)* վրա:

⁸ Վարկանիշային միավորի վերաբերյալ տե՛ս սույն կարգի 6.5. կետը:

6.5. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

1. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ԵՊՀ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են *ակադեմիական տեղեկագիր*⁹, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունաբար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:
2. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ շրջանում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ տվյալ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:
3. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները¹⁰՝
 - գումարային կրեդիտների քանակը,
 - գնահատված կրեդիտների քանակը,
 - վարկանիշային միավորները,
 - միջին որակական գնահատականը:
4. *Գումարային կրեդիտը (Գ)* կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:
5. *Գնահատված կրեդիտը (ԳԳ)* գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է թվային միավորներով:

$$ԳԿ = \sum \text{Կրեդիտ } _i :$$

6. *Վարկանիշային միավորը (ՎՄ)* յուրաքանչյուր կրեդիտի համար ուսանողի ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունաբար գնահատականների արտադրյալների գումար:

$$ՎՄ = \sum \text{Կրեդիտ } _i \times Գ_{արդ. i} :$$

որտեղ $Գ_{արդ. i}$ -ը տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունաբար գնահատականն է:

Օրինակ, եթե ուսանողը 5, 4 և 6 կրեդիտանոց դասընթացներից գնահատվել է (վաստակել է) համապատասխանաբար 12, 16 և 19 միավոր, ապա դասընթացների այդ խմբից ուսանողի վաստակած վարկանիշային միավորը հավասար է՝ $ՎՄ = 5 \times 12 + 4 \times 16 + 6 \times 19 = 238$ ՝ 300 հնարավորից (5 x 20 + 4 x 20 + 6 x 20):

7. *Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)* կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ):

$$\text{ՄՈԳ} = \frac{\text{ՎՄ}}{\text{ԳԿ}} :$$

Օրինակ, նախորդ դեպքում դիտարկված դասընթացների խմբի համար հաշվարկված միջին որակական գնահատականը կլինի՝ $\text{ՄՈԳ} = \frac{238}{15} = 15,87$ ՝ 20 հնարավորից:

8. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են *կիսամյակային* (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և *արդյունաբար* (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

6.6. Ուսման առաջադիմությունը

1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ *առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա* :
2. Ուսանողը համարվում է *առաջադիմող*, եթե՝
 - ա) կիսամյակում ունի առնվազն 24 կրեդիտ ուսումնական միջին բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով),
 - բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների¹¹ կրեդիտները:
3. Ուսանողը համարվում է *փորձաշրջանի կարգավիճակում*, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված պայմաններից որևէ մեկը, և ռեկտորատի կողմից նրան թույլատրվել է մասնակցել ակադեմիական պարտքերի մարմանը (լուծարքին):

⁹ Ակադեմիական տեղեկագրի օրինակները բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերի համար կցված են սույն կարգին (*հավելվածներ 1 և 2*):

¹⁰ Տե՛ս ակադեմիական տեղեկագրին կից օրինակը:

¹¹ Տե՛ս դասընթացների ա) խումբը, բաժին 3, 3-րդ կետ:

4. Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:
5. Բակալավրի կրթական ծրագրի համար փորձաշրջանի տևողությունը համընկնում է ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանի հետ, իսկ մագիստրոսի ծրագրում ուսանողին կարող է տրվել նաև լրացուցիչ ժամանակ՝ դասընթացը կրկնելու համար:
6. Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից: Հեռացված ուսանողի վերականգնումը կատարվում է նույն կիսամյակում՝ ուսումնառության նախորդ ընթացքում վաստակած բոլոր կրեդիտների պահպանմամբ:
7. Նույն ուսումնական բեռնվածությամբ ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են (ուսանողական նպաստներ, պետական, ներքուհական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս) նրանց միջին որակական գնահատականներով:

7. Քննությունների վերահանձնումը և դասընթացի կրկնումը

1. Դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս հաշվի չեն առնվում հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը կամ դիմումը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում:
2. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն այն դեպքում, եթե ուսանողը մինչև քննության օրը ներառյալ հիվանդության մասին գրավոր իրազեկում է դեկանատ, իսկ հիվանդության վերաբերյալ համապատասխան բժշկական տեղեկանքը ներկայացնում է մինչև բուժման շրջանի ավարտին հաջորդող օրը ներառյալ:
3. Ընթացիկ (միջանկյալ) քննությունների կամ ստուգումների արդյունքների վերահանձնում, այդ թվում նաև ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, չի թույլատրվում:
4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողը կարող է այն հանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը/ստուգումն ընկած ժամանակահատվածում (համապատասխանաբար, 2-րդ ընթացիկ քննությունը՝ մինչև եզրափակիչ քննությունը, իսկ 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ մինչև քննաշրջանի սկիզբը)՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի և պարապող դասախոսի հետ:
5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում կարող է վերահանձնել այն:
6. Սահմանվում է ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) երկու շրջան, որոնց ընթացքում ստուգաբանների և քննությունների վերահանձնումը կազմակերպվում է միայն քննական հանձնաժողովներով, որոնք ձևավորվում են դեկանի հրամանով:
7. Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորի նվազագույն 8-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում բարձրացնում է իր արդյունարար միավորը մինչև անցողիկ 8-ը՝ վերահանձնելով անհրաժեշտ քանակի ընթացիկ ստուգումներ:

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 1 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից նա վաստակել է համապատասխանաբար 1 և 2 միավորներ, ապա այդ դասընթացի արդյունարար միավորը կլինի՝ $Գարդ. = 1 + 1 + 2 = 4$, որը ցածր է նվազագույն շեմային պահանջից (8 միավոր): Այս դեպքում ուսանողը պարտքերի մարման շրջանում վերահանձնում է մեկ կամ երկու ընթացիկ ստուգումներ (ըստ անհրաժեշտության), սակայն նրա արդյունարար միավորը չի կարող գերազանցել անհրաժեշտ նվազագույնը՝ $Գարդ. \leq 8$:

8. Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորի նվազագույն 8-ի շեմը չապահոված ուսանողն ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում պետք է վերահանձնի եզրափակիչ քննությունը՝ վերջինիս համար սահմանված 10 միավորի ձեռքբերման հնարավորությամբ:

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 1 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից նա վաստակել է համապատասխանաբար 1 և 2 միավորներ, իսկ եզրափակիչ քննությունից՝ 3 միավոր, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝ $Գարդ. = 1 + 1 + 2 + 3 = 7$, որը ցածր է նվազագույն շեմային պահանջից (8 միավոր): Այս դեպքում ուսանողը պարտքերի մարման շրջանում վերահանձնում է միայն եզրափակիչ քննության միավորների տարբերությամբ: **Օրինակ,** եթե եզրափակիչ քննության 3 միավորը լուծարքում բարձրացվել է մինչև 5, ապա $Գարդ. = 7 + (5 - 3) = 9$:

9. Եթե մագիստրոսական ծրագրում դասընթացի գնահատման արդյունարար միավորը գտնվում է $5 \div 7$ միավորի տիրույթում, ապա թույլատրվում է դասընթացի վերահանձնում նախորդ կետում բերված պահանջներին համապատասխան, ընդ որում՝ նույն կիսամյակի ընթացքում ուսանողն ունի յուրաքանչյուր այդպիսի դասընթաց վերահանձնելու ընդամենը մեկ հնարավորություն՝ առաջին լուծարքային շրջանում: 4 միավոր և ցածր արդյունք ցուցաբերած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողը պարտավոր է կրկնել դասընթացը:

10. Քննաշրջանի ընթացքում եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներից 3 և ավելի պարտք ունեցող ուսանողները ազատվում են համալսարանից՝ անբավարար ակադեմիական առաջադիմության պատճառով:
11. Ակադեմիական պարտքերի մարման շրջանում միննույն դասընթացից 2 անգամ անբավարար ստացած ուսանողները ազատվում են համալսարանից՝ անբավարար ակադեմիական առաջադիմության պատճառով:
12. Ուսումնառության 1÷3-րդ կիսամյակներում 2 դասընթաց չհանձնած մագիստրոսական ծրագրով սովորող ուսանողին հնարավորություն է տրվում կրկնել դասընթացները հաջորդ աշնանային կիսամյակում՝ շարունակելով ուսումը: 4-րդ և 5-րդ կիսամյակներում որևէ դասընթաց չհանձնած (0-4 միավոր վաստակած) ուսանողը ազատվում է համալսարանից:
13. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:
14. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակն ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

8. Մագիստրոսի ծրագրի ուսումնական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Ուսումնառության առաջին կիսամյակի սկզբում մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողը ծրագրի ղեկավարից ստանում է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ձևաթերթը, որտեղ նախապես լրացված են ուսումնական և հետազոտական կառուցամասերի բաղկացուցիչ դասընթացները և գիտակրթական մոդուլները՝ բացառությամբ կամընտրական դասընթացների:
2. Անհատական ծրագրում տրվում է դասընթացների ընտրացանկն ըստ ուսման տարիների և կիսամյակների՝ դրանց հատկացված կրեդիտների հետ միասին: Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրի ձևաթերթը բերված է *հավելված 3*-ում:
3. Ուսման առաջին շաբաթում ուսանողն իր ուսումնական խորհրդատուի հետ միասին լրացնում է կամընտրական դասընթացները ուսումնառության իր անհատական ծրագրում, որն այնուհետև հաստատվում է ծրագրի ղեկավարի կողմից և ներկայացվում դեկանատ:
4. Անհատական ծրագրում ներառված տվյալ կիսամյակի կամընտրական դասընթացներին ուսանողների գրանցումն իրականացվում է համապատասխան ֆակուլտետում: Բոլոր ուսանողները պետք է գրանցված լինեն մինչև տվյալ կիսամյակի 1-ին շաբաթվա վերջը: Սահմանված վերջնաժամկետից հետո դասընթացներին մասնակցելու բոլոր տեսակի գրանցումները դադարեցվում են:
5. Հետագա կիսամյակների ընթացքում, անհրաժեշտության դեպքում, ուսանողը կարող է փոփոխություններ կատարել ուսումնառության իր անհատական ծրագրի դասընթացների ընտրացանկում՝ նախապես ստանալով ուսումնական խորհրդատուի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը: Ուսումնառության անհատական ծրագրի փոփոխությունների ձևաթերթը բերված է *հավելված 4*-ում:
6. Դասընթացի փոփոխությունը կարող է կատարվել նաև մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման նախաձեռնությամբ, եթե տվյալ դասընթացում բավարար թվով մասնակիցներ չեն ընդգրկվել:
7. Անհատական ծրագրի փոփոխությունը ենթադրում է դասընթացի բացթողում, նոր դասընթացի ընտրություն (ավելացում) ընտրացանկում, որի իրականացման ընթացակարգը հետևյալն է.
 - ուսանողը կարող է բաց թողնել իր ընտրած դասընթացը ուսումնական խորհրդատուի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 1-ին շաբաթվա վերջը,
 - մինչև տվյալ կիսամյակի 2-րդ շաբաթվա վերջը բացթողումը ձևակերպելու համար ուսանողը պետք է ստանա նաև դասընթացը վարող դասախոսի և ծրագրի ղեկավարի համաձայնությունը,
 - ուսանողն իր ընտրացանկում նոր դասընթաց կարող է ավելացնել ուսումնական խորհրդատուի և դասընթացը վարող դասախոսի համաձայնությամբ՝ մինչև պարապմունքների 1-ին շաբաթվա վերջը:
8. Նախորդող կրթական աստիճանի մասնագիտության փոփոխությամբ մագիստրոսական ծրագրում ընդգրկված ուսանողների համար ուսումնառության 1-ին շաբաթվա ընթացքում կարող են նշանակվել լրացական դասընթացներ: Լրացական դասընթացներ նշանակելու հարցը համապատասխան հարցազրույցից հետո առաջադրվում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի կողմից և համաձայնեցվում մասնագիտացնող ուսումնական ստորաբաժանման հետ:
9. Ուսանողը պատասխանատու է ուսումնառության իր անհատական ծրագրի ճշտության և ամբողջականության ապահովման համար:
10. Համալսարանն իրեն իրավունք է վերապահում հանել ցանկացած դասընթացի առաջադրումը տվյալ կիսամյակում, եթե դրանում ընդգրկված չեն բավարար թվով ուսանողներ:

9. Մագիստրոսի ծրագրի հետազոտական կառուցամասի կազմակերպման ընթացակարգը

1. Կիսամյակի առաջին երկու շաբաթվա ընթացքում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը կազմում և ուսանողներին է տրամադրում տվյալ կիսամյակի հետազոտական աշխատանքների պլանը (ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսվող գիտակրթական մոդուլների կազմակերպման ժամանակացույցը):
2. Ծրագրի հետազոտական կառուցամասով նախատեսված գիտակրթական մոդուլների կատարողականի ստուգման համար կիրառվում է ատեստավորում: Գիտական սեմինարի, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքի և պրակտիկաների ատեստավորումը կատարում է մագիստրանտի գիտական ղեկավարը, որը լրացված ատեստավորման թերթիկը անձամբ

հանձնում է ղեկանատ:

3. Ուսումնառության 1-ին կիսամյակի ավարտին ծրագրի համապատասխան հետազոտական մոդուլից ատեստավորում չստացած ուսանողին հնարավորություն է տրվում շարունակելու ուսումը 2-րդ կիսամյակում՝ այդ ընթացքում կատարելով չատեստավորված մոդուլով նախատեսված անավարտ աշխատանքը: 4-րդ և 5-րդ կիսամյակներում որևէ հետազոտական մոդուլով չատեստավորված ուսանողն ազատվում է համալսարանից:

10. Դասընթացների տեղեկագիրքը

1. Համալսարանը յուրաքանչյուր ուստարվա համար հրապարակում է *ԵՊՀ դասընթացների տեղեկագիրք* (տպագրված և/կամ կայքէջում տեղադրված էլեկտրոնային տարբերակով), որը նաև կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց է:
2. *Դասընթացների տեղեկագիրքը* նախատեսված է համալսարանում իրականացվող կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է.
 - ա) ընդհանուր տեղեկություն Համալսարանի վերաբերյալ՝ տեսակը և կարգավիճակը, ուսումնական ստորաբաժանումները, առաջարկվող կրթական ծրագրերը, ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցը, ներքուհական հիմնական կանոնները (հատկապես կրեդիտների կուտակման, պաշտոնական ճանաչման և փոխանցման վերաբերյալ) և այլն,
 - բ) տեղեկություն կրթական ծրագրերի վերաբերյալ.
 - ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, մուտքի շեմային պահանջները, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, կրթությունը շարունակելու հնարավորությունները, ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը և բովանդակությունը, քննական կանոնները և գնահատման կարգը, ավարտական ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
 - առանձին դասընթացի նկարագրությունը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի գիտելիքներով ու կարողություններով, դասընթացի համառոտագիրը (հակիրճ բովանդակությունը/թեմաները), անհրաժեշտ նախապայմանները, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները, դասավանդման լեզուն և այլն,
 - գ) ընդհանուր տեղեկատվություն ուսանողների համար.
 - նյութական օգնության հնարավորությունները, ուսման վարձերի զեղչման և փոխհատուցման պայմաններն ու կանոնները, գործող ուսանողական ծառայությունները, ուսանողներին հասանելի ուսումնական/լաբորատոր ենթակառուցվածքները և այլն:

11. Կրթական ծրագրերի եզրափակիչ ատեստավորումը

11.1. Բակալավրի ծրագիր

1. Ուսանողի կողմից բակալավրի ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական աշխատանքի կատարումով և պաշտպանությամբ և ծրագրի ավարտից հետո կազմակերպվող մասնագիտական ամփոփիչ քննությամբ, որը չի կրկնում կիսամյակային քննություններով հաստատված կրթական արդյունքների գնահատումները:
2. Ավարտական աշխատանքի թեման և ղեկավարը ընտրվում և հաստատվում են ավարտական ուստարվա առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում, իսկ աշխատանքը կատարվում է ավարտական ուստարվա ընթացքում:
3. Ավարտական աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում է ուսումնառության վերջին 6 շաբաթը, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.
 - ա) աշխատանքի ներկայացումը մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) քննարկմանը: Աշխատանքի հետ ներկայացվում է ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է կատարված աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն:
 - բ) Ավարտական աշխատանքի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում՝ աշխատանքի հեղինակի մասնակցությամբ: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում բակալավրի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և այն ներկայացնել լրացուցիչ քննարկման: Դրական եզրակացության դեպքում մասնագիտացնող ամբիոնի կողմից աշխատանքը երաշխավորվում է պաշտպանության:
 - գ) Մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) կողմից աշխատանքը գրախոսության ուղարկելու կազմակերպում:
 - դ) Ավարտական աշխատանքի հրապարակային պաշտպանություն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և բակալավրի աստիճանի շնորհում:
4. Ավարտական աշխատանքի պաշտպանությունը և մասնագիտական ամփոփիչ քննության անցկացումն իրականացվում են համաձայն ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից սահմանված կարգի:
5. Ավարտական աշխատանքի պաշտպանության և մասնագիտական ամփոփիչ քննության գնահատումը կատարվում է *այդուսակ 5*-ում ներկայացված 20 միավորանոց սանդղակով:

6. Ավարտական աշխատանքի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանվում են գնահատման միավորների հետևյալ չափաքանակները.

Աղյուսակ 6.

Թիվ	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
1	Ներկայացման որակը	6
2	Ձևակերպման որակը	6
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	6
4	Արդիականությունը/նորույթը	2
	Ընդամենը՝	20

7. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի անդամների կողմից ավարտական աշխատանքի գնահատումները կատարվում են սահմանված նմուշի գնահատման ձևաթերթում (տե՛ս *հավելված 5*):

11.2. Մագիստրոսի ծրագիր

- Ուսանողի կողմից մագիստրոսի ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներին համապատասխան մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերումը հաստատվում է մագիստրոսական ատենախոսության կատարումով և պաշտպանությամբ:
- Մագիստրոսական ատենախոսության գիտական ղեկավարի նշանակումը և թեմայի հաստատումը իրականացվում է 1-ին կիսամյակում: Համապատասխան ընթացակարգը ներառում է.
 - ծրագրի ղեկավարի հետ խորհրդատվությունների անցկացում, որոնց ընթացքում ճշգրտվում են մագիստրանտի հետազոտական հետաքրքրությունները, կազմակերպվում է հանդիպում տվյալ մագիստրոսական ծրագրի ատենախոսությունների ղեկավարների հետ,
 - գիտական ղեկավարի հետ թեմայի ընտրության վերաբերյալ խորհրդատվությունների անցկացում,
 - մագիստրոսական ատենախոսության համաձայնեցված թեմաների և գիտական ղեկավարների թեկնածությունների ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի (միջամբիոնային հանձնախմբի) հաստատմանը, գիտական ղեկավարի նշանակումը և հրամանագրումը:
- Մագիստրանտի կողմից գիտական ղեկավարի հետ համաձայնեցված ատենախոսական առաջարկի պատրաստում և ներկայացում ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) քննարկման և հաստատման համար, որն իրականացվում է 2-րդ կիսամյակում: Ատենախոսական առաջարկը պետք է պարունակի թեմայի բնագավառում առկա իրադրության նկարագրությունը, աշխատանքի նպատակը, ածանցյալ խնդիրների առաջադրումն ու սահմանումը, դրանց հավանական լուծումները, հետազոտական մեթոդները և գրականության ցանկը: Ատենախոսական աշխատանքի կատարումը շարունակվում է ուսուցման 3÷5-րդ կիսամյակներում:
- Մագիստրոսական ատենախոսության պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 6 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.
 - ա) ատենախոսության ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման քննարկմանը պաշտպանությունից 4 շաբաթ առաջ: Ատենախոսության հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը պետք է ներառի կատարված աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,
 - բ) ատենախոսության նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում (միջամբիոնային հանձնախմբում) մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի, մագիստրանտի գիտական ղեկավարի և մագիստրանտի պարտադիր մասնակցությամբ մեկ - շաբաթյա ժամկետում: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրոսի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Լրացուցիչ քննարկման արդյունքում դրական եզրակացության դեպքում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից ատենախոսությունը երաշխավորվում է պաշտպանության,
 - գ) մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ուսումնական ստորաբաժանման կողմից աշխատանքի արտաքին գրախոսության կազմակերպում, որի արդյունքում ոչ ուշ, քան պաշտպանությունից 3 օր առաջ մասնագիտացնող ամբիոնին (միջամբիոնային հանձնախմբին) է ներկայացվում ատենախոսության վերաբերյալ գրախոսականը,
 - դ) մագիստրոսական ատենախոսության հրապարակային պաշտպանություն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:
- Մագիստրոսական ատենախոսության պաշտպանությունն իրականացվում է համաձայն ՀՀ ԿԳ նախարարության կողմից սահմանված կարգի:
- Մագիստրոսական ատենախոսության գնահատումը կատարվում է *աղյուսակ 5*-ում ներկայացված 20 միավորանոց սանդղակով:
- Մագիստրոսական ատենախոսության գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանվում են գնահատման միավորների հետևյալ չափաքանակները.

Աղյուսակ 7.

Թիվ	Չափանիշ	Առավելագույն միավորը
1	Արդիականությունը/տրոյթը	6
2	Ինքնուրույնության աստիճանը	6
3	Ձևակերպման որակը	4
4	Ներկայացման որակը	4
	Ընդամենը՝	20

8. Անփոփոխ առեստավորման հանձնաժողովի անդամների կողմից մագիստրոսական առենախոսության գնահատումները կատարվում են սահմանված նմուշի գնահատման ձևաթերթում (տե՛ս *հավելված 6*):

12. Կրեդիտների փոխանցումը

1. Այլ բուհերից ԵՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրեր կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների (կիսամյակ, ուստարի) տեքստով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:
2. Այլ կրթական ծրագրից ԵՊՀ կրթական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե դրանց բովանդակությունները միանման են, կամ առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:
3. Այլ բուհում ԵՊՀ ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ԵՊՀ-ի և ընդունող բուհի միջև:
4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար ԵՊՀ-ն նշանակում է *ECTS-ի բուհական համակարգող*, որի գործունեության հիմնական ոլորտները և պարտականությունների շրջանակները կանոնակարգվում են առանձին կարգով:

13. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետները կազմակերպում են ուսումնական խորհրդատուների (կուրատորների) ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:
2. Մասնագիտության կամ մասնագիտությունների խմբի ուսումնական խորհրդատուների թիվը սահմանում է ֆակուլտետը՝ ելնելով տարբեր կրթական ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների թվի և ֆակուլտետի դասախոսական ներուժի համադրումից:
3. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն ամրագրված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ շրջանում:
4. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ, օգնում դասընթացների ընտրության և անհատական ուսումնական ծրագրերի կազմման գործընթացներում:

14. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝
 - ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
 - կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
 - կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:
2. Ուսանողն իրավունք ունի՝
 - ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Համալսարանի կողմից առաջադրվող կամ ընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
 - միջբուհական փոխանակման և (կամ) ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
 - փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,
 - ցանկացած կրթական աստիճանում ընդհատելու կամ շարունակելու ուսումնառությունը ԵՊՀ-ում՝ համաձայն գործող կարգի,
 - հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
 - բակալավրի կամ մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող ավարտական փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու ՀՀ Կառավարության որոշմամբ հաստատված համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված՝ երկու լեզվով՝ հայերեն և անգլերեն:

II ԲԱԺԻՆ

ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Մաս I.

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

Կենսաբանության ֆակուլտետը կրեդիտային համակարգով բակալավրի կրթական ծրագրով հեռակա ուսուցում կազմակերպում է «Կենսաբանություն» մասնագիտությամբ:

1. Ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է հինգ հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական, ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական, ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ, ինչպես նաև կրթական այլ մոդուլներ: Ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը բերված է ստորև:

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական <i>Պարտադիր</i> <i>Կամընտրական</i>	36 32 4	12 7 5
Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական <i>Պարտադիր</i>	6 6	3 3
Ընդհանուր մասնագիտական <i>կուրսային աշխատանքներ</i>	144 4	34 2
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ	20	6
Կրթական այլ մոդուլներ և եզրափակիչ ատեստավորում	34	7
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	64

Բակալավրի պատրաստման ծրագիրը բաղկացած է 2 հիմնական կառուցամասից՝ ընդհանուր կրթական (պատրաստականության) և մասնագիտական, որոնցից յուրաքանչյուրով նախատեսված ուսումնական բեռնվածությունները՝ արտահայտված կրեդիտներով, ըստ ուսումնական կիսամյակների բերված են ստորև.

Կիսամյակ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VI II	IX	X	Ընդամենը
Ընդհանուր կրթության կառուցամաս, <i>կրեդիտ</i>	12	14	8	4	4	0	0	0	0	0	46
Մասնագիտական կրթության կառուցամաս, <i>կրեդիտ</i>	12	10	16	20	20	24	25	23	24	24	194
Ընդամենը, <i>կրեդիտ</i>	24	24	24	24	24	24	25	23	24	24	240

Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանված է 16-շաբաթյա տևողությունը, որից 4-ը հատկացվում է տեսական ուսուցման, 8-ը՝ ինքնուրույն աշխատանքի և կոնսուլտացիաների, իսկ 4-ը՝ քննաշրջանի համար: Առանձին դեպքերում, մասնագիտական առանձնահատկություններից ելնելով (օրինակ, լեզվական մասնագիտությունների համար), տեսական ուսուցման կազմակերպումը կարող է իրականացվել նաև 12-շաբաթյա ժամանակահատվածում: Ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 20, առավելագույնը՝ 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 48 կրեդիտ: Ուսումնական ծրագրի լրիվ աշխատածավալը համապատասխանում է 240 կրեդիտի:

2. Ծրագրի բովանդակությունը

2.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՍ) կրթամասի աշխատածավալը 36 կրեդիտ է: Այն ներառում է կրթական մոդուլների երկու փաթեթ՝ պարտադիր և կամընտրական: Դրանց առկայությունը ծրագրում նպատակադրված է համալսարանական կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՍ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՍ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ) ¹²	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
1401/Bh01	Հայոց լեզու և գրականություն-1	2	12 (3/9/0)	1	ստուգարք
1401/Bh02	Հայոց լեզու և գրականություն-2	2	12(3/9/0)	2	քննություն
1704/Bh01	Ռուսաց լեզու-1	4	24 (0/24/0)	1	ստուգարք
1704/Bh02	Ռուսաց լեզու-2	4	24 (0/24/0)	2	ստուգարք
1602/Bh01	Օտար լեզու-1	4	24 (0/24/0)	1	ստուգարք
1602/Bh02	Օտար լեզու-2	4	24 (0/24/0)	2	ստուգարք
1602/Bh03	Օտար լեզու-3	4	24 (0/24/0)	3	քննություն
1704/Bh03	Լրացուցիչ լեզվական դասընթաց (Ռուսաց լեզու-3)	4	24 (0/24/0)	3	քննություն
1106/Bh01	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	2	12 (9/3/0)	1	ստուգարք
1106/Bh02	Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	2	12 (9/3/0)	2	քննություն
1301/Bh01	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4	24 (18/6/0)	3	քննություն

ՀՍ կամընտրական դասընթացներ

ՀՍ կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է համեմատաբար ազատ բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ հետևյալ մոդուլները, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երկուսը.

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
1001/ Bh01	Տնտեսագիտություն	2	12(12/0/0)	4	ստուգարք
1202/ Bh01	Քաղաքագիտություն				
1901/ Bh01	Իրավագիտություն				
1107/ Bh01	Մշակութաբանություն	2	12(12/0/0)	4	ստուգարք
2101/ Bh01	Կրոնների պատմություն				

2.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը նույնպես ներառում է կրթական մոդուլների երկու փաթեթ՝ պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և հաշվարկված կրեդիտատարությամբ հետևյալ մոդուլները.

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
2301/Bh01	Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2	12(3/9/0)	2	ստուգարք
0002/Bh01	Քաղաքացիական պաշտպանություն	2	12(9/3/0)	5	ստուգարք

¹² Այսուհետ՝ դ – դասախոսություն, գ – գործնական կամ սեմինար պարապմունք, լ – լաբորատոր աշխատանք:

0002/Bh02	Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	2	12(3/9/0)		ստուգարք
-----------	---	---	-----------	--	----------

2.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

Կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) կրթամասը նպատակաուղղված է տվյալ մասնագիտությամբ պատրաստությունն իրականացնելու գործառույթի կատարմանը: Դրա բովանդակությունը, դասընթացների կազմը և դրանց կրեդիտատարությունը առանձին մասնագիտությունների համար բերված են ստորև:

Ծրագրի մասնագիտական հատվածում նախատեսված է նաև 2-ական կրեդիտ աշխատաժամակալով կուրսային 2 աշխատանքների կատարում, որոնց արդյունքների ստուգումը իրականացվում է տարբերակված գնահատման եղանակով (թվանշանով):

«Կենսաբանություն» մասնագիտություն

Թվանիշ	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/գ/վ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
0102/Bh01	Մաթեմատիկա-1	4	24(12/12/0)	1	Ընթացիկ ստուգումներ
0608/Bh01	Անօրգանական քիմիա	4	24(12/0/12)	1	Քննություն
0703/Bh01	Մակեր և ստորակարգ բույսեր	4	30(14/0/16)	1	Քննություն
0608/Bh02	Վերլուծական քիմիա	2	18(4/0/14)	2	Ընթացիկ ստուգումներ
0102/Bh02	Մաթեմատիկա-2	2	12(6/6/0)	2	Քննություն
0701/Bh01	Կենսամետրիա	2	12(4/8/0)	2	Ընթացիկ ստուգումներ
0410/Bh01	Ֆիզիկա-1	3	18(10/0/8)	3	Քննություն
0703/Bh01	Բարձրակարգ բույսեր -1	2	18(8/0/10)	3	Ընթացիկ ստուգումներ
0704/Bh03	Անողնաշարների կենդանաբանություն	6	42(20/0/22)	3	Քննություն
0603/Bh01	Օրգանական քիմիա	5	30(20/0/10)	3	Քննություն
0703/Bh02	Բարձրակարգ բույսեր -2	5	30(16/0/14)	4	Քննություն
0410/Bh02	Ֆիզիկա -2	5	30(16/0/14)	4	Քննություն
0704/Bh04	Ողնաշարավորների կենդանաբանություն	7	42(22/0/20)	4	Քննություն
0706/Bh01	Մարդու կազմաբանություն	3	18(10/0/8)	5	Քննություն
0604/Bh01	Ֆիզիկական քիմիա	3	18(10/0/8)	5	Ընթացիկ ստուգումներ
0707/Bh02	Բջջի կենսաբանություն	3	18(10/0/8)	5	Քննություն
0709/Bh01	Կենսաքիմիա-1	6	36(20/0/16)	5	Քննություն
0704/Bh05	Անհատական զարգացման կենսաբանություն և հյուսվածաբանություն	5	30(16/0/14)	5	Քննություն
1306/Bh01	Հոգեբանություն	2	12	6	Ընթացիկ ստուգումներ
0709/Bh02	Կենսաքիմիա -2	2	12(6/0/6)	6	Ընթացիկ ստուգումներ
0706/Bh02	Մարդու և կենդանիների ֆիզիոլոգիա	8	48(24/0/24)	6	Քննություն
0707/Bh02	Գենետիկա	8	42(22/0/20)	6	Քննություն
0704/	Բնունոլոգիա	3	18(12/2/4)	9	Քննություն
0709/	Մոլեկուլային կենսաբանություն	3	18(10/0/8)	9	Քննություն
0709/Bh01	Մանրէաբանություն և վիրուսաբանություն	9	54(28/0/26)	7	Քննություն
0709/Bh02	Բույսերի ֆիզիոլոգիա	7	36(20/0/16)	7	Քննություն
0707/Bh01	Էվոլյուցիոն տեսություն	2	12(12/0/0)	8	Ընթացիկ ստուգումներ

1405/Bh01	Մանկավարժություն	2	12(12/0/0)	8	Ընթացիկ ստուգումներ
0701/Bh01	Կենսաֆիզիկա-1	3	18(10/0/8)	8	Քննություն
0706/Bh04	Ռադիոկենսաբանություն	3	18(10/0/8)	8	Քննություն
0708/Bh01	Էկոլոգիա և ռացիոնալ բնօգտագործում	9	48(24/0/24)	7	Քննություն
0709/Bh03	Կենսատեխնոլոգիայի ներածություն	3	18(10/0/8)	9	Ընթացիկ ստուգումներ
0701/Bh02	Կենսաֆիզիկա-2	3	18(12/0/6)	9	Քննություն
	Կենսաբանության դասավանդման մեթոդիկա	2	12 (12/0/0)	9	Ընթացիկ ստուգումներ
0706/Bh06	Արյունաբանություն	3	18(12/0/6)	8	Ընթացիկ ստուգումներ
0709/Bh04	Բակտերիաների կարգաբանություն	3	18(18/0/0)	8	Ընթացիկ ստուգումներ
0708/Bh05	Էկոթունաբանություն	3	18(18/0/0)	8	Ընթացիկ ստուգումներ
0703/Bh05	Բուսական ռեսուրսներ և երկրաբանաբանություն	3	18(14/0/4)	8	Ընթացիկ ստուգումներ
0704/Bh07	Կենդանիների էկոլոգիա և պահպանություն	4	18(18/0/0)	9	Ընթացիկ ստուգումներ
0707/Bh06	Մարդու գենետիկայի հիմունքներ	4	18(12/0/6)	9	Քննություն

2.4. Կրթական այլ մոդուլներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները և ատեստավորման ձևերը.

«Կենսաբանություն» մասնագիտություն

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Ուսումնական պրակտիկա - 1	4	2	ստուգարք
Ուսումնական պրակտիկա - 2	3	4	ստուգարք
Արտադրական պրակտիկա - 1	3	8	ստուգարք
Արտադրական պրակտիկա - 2	4	10	ստուգարք
Մանկավարժական պրակտիկա	4	10	ստուգարք
Ամփոփիչ ավարտական քննություն	4	10	քննություն
Ավարտական աշխատանք	12	10	քննություն

Մաս II.

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է կեսաբանության ֆակուլտետում հեռակա ուսուցմամբ իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհիվ որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

2. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ

2.1. Պարտադիր դասընթացներ

1401/Bh01. Հայոց լեզու և գրականություն-1 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից հայերենի հնչյունական և բառային առանձնահատկությունները, ոճագիտական հիմնական հասկացությունները, նպաստել խոսքի թերությունների վերացմանը, ծանոթացնել հայ դասական գրականության նմուշներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ժամանակակից հայոց լեզվի հնչյունական և բառային առանձնահատկությունները.
2. կտիրապետի իր մասնագիտական բառապաշարին, տերմինաբանությանը,
3. կկարողանա գրական հայերենով շարադրել մտքերը, գործնականում կկիրառի լեզվաոճական հնարները.
4. կծանոթանա հայ հեղինակների գեղարվեստական մի շարք հայտնի ստեղծագործություններին, կվերլուծի դրանք:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Պատմական համառոտ ակնարկ հայերենի զարգացման փուլերի մասին: Հայերենի տեղը աշխարհի լեզուների շարքում: **Թեմա 2՝** Հնչյունաբանություն. հայերենի հնչյունական համակարգը: **Թեմա 3՝** Շեշտ, վանկ, տողադարձ. հնչյունափոխություն: Հայերենի ուղղագրության սկզբունքները: **Թեմա 4՝** Բառագիտություն. բառերի ձևաիմաստային խմբերը: **Թեմա 6՝** Բառապաշար, դասակարգման սկզբունքները, մասնագիտական բառապաշար, տերմիններ: Հայերենի բառակազմական միջոցները: **Թեմա 7՝** Հայերենի գործառական ոճերը: **Թեմա 8՝** 5-րդ դարի հայ պատմագրությունը: **Թեմա 9՝** Հայ հին և միջնադարյան քնարերգությունը: Գրական երկերի վերլուծություն:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է ստուգարքային թելադրության դրական գնահատականի և եզրափակիչ բանավոր պատասխանի հիման վրա:

1401/Bh02. Հայոց լեզու և գրականություն-2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերը, ձևաբանական և շարահյուսական ոճագիտության հիմնական հասկացությունները, ծանոթացնել հայ դասական գրականության նմուշներին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրառել ժամանակակից հայերենի ձևաբանական և շարահյուսական առանձնահատկությունները.
2. կկարողանա ճիշտ գործածել քերականական ձևերը, գործնականում կկիրառի ձևաբանական և շարահյուսական լեզվաոճական հնարները. կկարողանա վարել երկխոսություն և բանավեճ.
3. կծանոթանա հայ հեղինակների գեղարվեստական մի շարք հայտնի ստեղծագործություններին, կվերլուծի դրանք:

Բովանդակությունը

Թեմա 1՝ Ձևաբանություն. խոսքի մասերի դասակարգումը: **Թեմա 2՝** Ժամանակակից հայերենի թեքվող խոսքի մասերը: **Թեմա 3՝** Ժամանակակից հայերենի չթեքվող խոսքի մասերը: **Թեմա 4՝** Շարահյուսություն. կապակցման միջոցներ և եղանակներ: **Թեմա 5՝** Պարզ նախադասություն: **Թեմա 6՝** Բարդ նախադասություն, փոխակերպում և դերբայական դարձված: **Թեմա 7՝** Ուղղակի և անուղղակի խոսք: **Թեմա 8՝** Ժամանակակից հայերենի կետադրությունը: **Թեմա 9՝** Ձևաբանական և շարահյուսական ոճաբանություն: **Թեմա 10՝** Ճարտասանական հիմնություններ, բանավեճի արվեստ, երկխոսության վարում և կառավարում: **Թեմա 11՝** Հայ նոր գրականության սկզբնավորումը: 19-20-րդ դարերի հայ գրականությունը: **Թեմա 12՝** Հայ նորագույն և արդի գրականություն: Գրական երկերի վերլուծություն:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Քննությունն անցկացվում է բանավոր՝ նախաքննական թելադրության դրական արդյունքի դեպքում: Քննատոմսը կազմված է չորս հարցից, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր: Առաջին երկու հարցերը հայոց լեզվին վերաբերող տեսական հարցեր են, երրորդը՝ հայ գրականությանը վերաբերող հարց, չորրորդը՝ գործնական առաջադրանք:

1704/Bh01. Ռուսաց լեզու-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի ռուսաց լեզվի ընդհանուր համակարգին տիրապետելը, բանավոր խոսքի գրագետ կազմելու և երկխոսություն վարելու հմտությունը՝ լեզվային տարբեր ոլորտներում հաղորդակցվելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի բարեհաջող ավարտին ուսանողը.

1. ձեռք կբերի որոշակի հմտություններ ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքին տիրապետելու ոլորտում
2. գրագիտորեն կկազմի իր բանավոր խոսքը,
3. կկարողանա մասնակցել տարաբնույթ երկխոսությունների,
4. կկարողանա ընթերցել, վերլուծել և վերարտադրել ճանաչողական և գեղարվեստական բնույթի տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հնչյունաբանություն. ձայնավոր և բաղաձայն հնչյունների ընդհանուր դասակարգումը; շեշտադրման և հնչերանգային հիմնական կանոնները: **Թեմա 2՝** Բառագիտություն. Բառիմաստի ընդհանուր պատկերացում; բառային միավորների հարաբերակցությունը: **Թեմա 3՝** Ձևաբանություն. Խոսքի մասերը և դրանց քերականական կարգերը: **Թեմա 4՝** Շարահյուսություն. Հիմնական շարահյուսական միավորներ (բառակապակցություն և նախադասություն); պարզ նախադասություն; նախադասության տեսակներն ըստ բնույթի և կառուցվածքի; նախադասության գլխավոր անդամները:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում կատարված 2 ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

1704/Bh02. Ռուսաց լեզու-2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի բանավոր և գրավոր խոսքի կազմակերպման հմտությունները, ինչպես նաև մասնագիտական լեզվի տիրապետումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի բարեհաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա տիրապետել ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական կանոններին,
2. ձեռք կբերի կայուն գիտելիքներ մասնագիտական լեզվի տերմինաբանության ոլորտում,
3. կկարողանա կատարել մասնագիտական տեքստի շարահյուսական վերլուծություն՝ ելնելով այդ տեքստերին բնորոշ շարահյուսական կառույցների առանձնահատկություններից,
4. կկարողանա վերլուծել և վերարտադրել մասնագիտական տեքստը,

5. կկարողանա թարգմանել մասնագիտական տեքստը ռուսերենից հայերեն և հակառակը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Բառակազմություն. Բառարմատի, բառածանցների ընդհանուր պատկերացում, հիմնական բառակազմական միավորները: **Թեմա 2**՝ Ձևաբանություն. գոյականի, բայի, ածականի և մակբայի քերականական կարգերը, գոյականի սեռը, հոլովներ և հոլովում, բայի սեռը, ժամանակը, խոնարհումը: **Թեմա 3**՝ Շարահյուսություն. Միակազմ նախադասությունների դասակարգումը ըստ տեսակների; բարդ նախադասության ընդհանուր բնութագիրը և տեսակները: **Թեմա 4**՝ Բարդ համադասական նախադասություն: **Թեմա 5**՝ Մասնագիտական տեքստի կառուցվածքը. մասնագիտական տեքստի վերլուծություն, տերմինների մեկնաբանում, բնորոշ շարահյուսական կառույցների առանձնացում, տեքստի թարգմանություն:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքը անց է կացվում բանավոր և հիմնված է կիսամյակի ընթացքում կատարված 2 ստուգողական աշխատանքների արդյունքների վրա:

1602/Bh01. Անգլերեն լեզու-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ընդհանուր անգլերեն (General English) բնագիտական ֆակուլտետներում որոնց ուսանողները չեն հանձնել անգլերեն լեզվից ընդունելության քննություն:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի անգլերենի քերականության հիմնական դրույթներին և բառային ֆոնդին:
2. կծանոթանա մասնագիտական անգլերենի գրավոր և բանավոր խոսքի հիմունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Անգլերեն լեզվով մասնագիտական ընթերցանության հմտությունների ձևավորում: **Թեմա 2**՝ Մասնագիտական ընթերցանության տիրույթում գլխավոր և աջակցող մտքերի տարբերակում և ուսուցում: **Թեմա 3**՝ Հիմնական տերմինների ուսուցում:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է անցած նյութի բանավոր հարցման ձևով:

1602/Bh02. Անգլերեն լեզու-2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել մասնագիտական անգլերեն (Professional English) ըստ անցումային ժամանակաշրջանի առանձնահատկությունների և պահանջների:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ձեռք կրերի ունակություն ուսումնասիրել անգլերեն լեզվով մասնագիտական գրականություն,
2. կկարողանա ընկալել և վերարտադրել իր մասնագիտական ոլորտին առընչվող գրականությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հիմնական մասնագիտական տերմիններն ուսումնասիրելու և կիրառելու ունակության զարգացում: **Թեմա 2**՝ Մասնագիտական տեքստի հիմնական բովանդակության ընկալում և վերարտադրում: **Թեմա 3**՝ Մասնագիտական գրավոր խոսքի հիմնական դրույթների ուսուցում:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է անցած նյութի բանավոր հարցման ձևով:

1106/Bh01. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 1 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումը նպատակ ունի ծանոթացնել ուսանողին հայոց պատմության հին շրջանի և միջնադարի պատմությանը, Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրությանը և սեր առաջացնել մեր ժողովրդի բազմադարյան պատմության և նրա հերոսական անցյալի նկատմամբ՝ շեշտը դնելով հայոց պետականության պատմության ըստ ամենայնի լուսաբանման վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի հայոց հին ու միջնադարյան պատմությանը,
2. կկարողանա քննադատական վերաբերմունք հանդես բերել հայոց պատմության հին ու միջին շրջանի կարևորագույն իրադարձություններին,

3. յուրացրած կլինի հայոց պետականությունների պատմությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայոց պատմության առարկան: Հայաստանի աշխարհագրական դիրքը, տարածքը և բնական պայմանները: **Թեմա 2**՝ Հայաստանը հնագույն շրջանում: **Թեմա 3**՝ Հայաստանի հին շրջանի պատմությունը. Ուրատու, Երվանդունիների թագավորությունը: Արտաշեսյանների թագավորությունը: Արշակունիների թագավորությունը Հայաստանում 2-3-րդ դդ: **Թեմա 4**՝ Հայաստանը վաղ միջնադարում: **Թեմա 5**՝ Հայաստանը զարգացած միջնադարում: **Թեմա 6**՝ Հայաստանը ուշ միջնադարում:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

1106/Bh02. Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 1 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին մատուցել հայոց պատմության նոր և նորագույն շրջանը: Դասավանդման ընթացքում շեշտը դրվում է ազգային-ազատագրական շարժումների և Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ հանրապետությունների պատմության վերլուծության վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի հայ ժողովրդի նոր և նորագույն պատմությանը,
2. կկարողանա վերլուծել հայ ազգային-ազատագրական շարժման կարևորագույն իրադարձությունները, Հայաստանի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ հանրապետությունների պատմությանը և դասեր քաղել անցյալի սխալներից,
3. կկարողանա գիտելիքները լայնորեն օգտագործել իր աշխատանքային, հատկապես կրթական գործընթացներում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հայկական հարցը. առաջացումը, բովանդակությունը: Ազատագրական պայքարը 17-18-րդ դդ.: Ռուսաստանի տիրապետության հաստատումը Արևելյան Հայաստանում: **Թեմա 2**՝ Հայ ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը (1870-ական թթ.- 20-րդ սկիզբ): Ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները: Հայ քաղաքական կուսակցությունների ձևավորումը: Ազգային-ազատագրական զինված պայքարի փուլը: **Թեմա 3**՝ Պանթուրքիզմը պետական քաղաքականություն թուրքիայում: Արևմտահայության Մեծ եղեռնը:

Հայաստանը 1917թ. փետրվարյան հեղափոխության շրջանում: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը և Հայաստանը: **Թեմա 4**՝ Հայաստանի Հանրապետությունը 1918-1920թթ.: **Թեմա 5**՝ Խորհրդային Հայաստանը 1920-1991 թթ.: **Թեմա 6**՝ Հայաստանի երրորդ հանրապետությունը: **Թեմա 7**՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Քննությունը անցկացվում է բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է 3 հարց՝ 7, 7, 6 միավոր արժեքով:

1301/Bh01. Փիլիսոփայության հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել տեսական աշխարհայացք, ուսուցանել հիմնական փիլիսոփայական հարցադրումները, ինչպես նաև գիտության ընդհանուր սկզբունքները, գաղափարները, մեթոդները, ուսա-նողների մոտ զարգացնել դիալեկտիկական մտածողությունը, որը նրանց անհրաժեշտ կլինի նաև իրենց մասնագիտական գործունեության մեջ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհիմանա ինչպիսին է աշխարհն իբրև ամբողջական համակարգ, որոնք են մեզ շրջապատող օբյեկտիվ իրականության հիմքերը, ինչպես է մարդը ճանաչում իրենից դուրս գտնվող այդ իրականությունը, ինչպիսին է անհատի և հասարակության փոխհարաբերությունը, որն է մարդու տեղը և դերը աշխարհում,
2. կկարողանա լինել ավելի լայնախոհ, համակարգել և տեսական մակարդակի վրա բարձրացնել իր սեփական աշխարհայացքը,
3. կծանոթանա փիլիսոփայության հիմնական հասկացություններին և կատեգորիաներին, հանրահայտ փիլիսոփաների ուսմունքներին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1՝ Փիլիսոփայության առարկայական տիրույթը և գործառույթները: **Թեմա 2**՝ Գոյաբանություն: **Թեմա 3**՝ Փիլիսոփայական մարդաբանություն: **Թեմա 4**՝ Իմացաբանություն: **Թեմա 5**՝ Մեթոդաբանություն: **Թեմա 6**՝ Սոցիալական փիլիսոփայություն:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Քննությունն անցկացվում է բանավոր՝ քննատոմսը կազմված է 4 հարցից, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր:

1704/Bh03. Լրացուցիչ լեզվական դասընթաց. Ռուսաց լեզու-3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ապահովել ուսանողի ռուսաց լեզվի ընդհանուր համակարգին տիրապետելը, բանավոր խոսքը գրագետ կազմելու և երկխոսություն վարելու հմտությունը՝ լեզվային տարբեր ոլորտներում հաղորդակցվելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի բարեհաջող ավարտին ուսանողը.

1. ձեռք կբերի որոշակի հմտություններ ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը տիրապետելու ոլորտում,
2. գրագիտորեն կկազմի իր բանավոր խոսքը,
3. կկարողանա մասնակցել տարաբնույթ երկխոսությունների,
4. կկարողանա ընթերցել, վերլուծել և վերարտադրել ճանաչողական և գեղարվեստական բնույթի տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հնչյունաբանություն. ձայնավոր և բաղաձայն հնչյունների ընդհանուր դասակարգումը; շեշտադրման և հնչերանգային հիմնական կանոնները: **Թեմա 2՝** Բառագիտություն. Բառիմաստի ընդհանուր պատկերացում; բառային միավորների հարաբերակցությունը: **Թեմա 3՝** Չնաբանություն. Խոսքի մասերը և դրանց քերականական կարգերը: **Թեմա 4՝** Շարահյուսություն. Հիմնական շարահյուսական միավորներ (բառակապակցություն և նախադասություն), պարզ նախադասություն, նախադասության տեսակներն ըստ բնույթի և կառուցվածքի, նախադասության գլխավոր անդամները:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Քննությունն անցկացվում է բանավոր՝ նախաքննական թելադրության դրական արդյունքի դեպքում: Քննատուսը կազմված է չորս հարցից, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր: Առաջին երկու հարցերը ռուսաց լեզվին վերաբերվող տեսական հարցեր են, երրորդը՝ ռուս գրականությանը վերաբերվող հարց, չորրորդը՝ գործնական առաջադրանք:

1604/B01. Գերմաներեն լեզու-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ համակարգել իրենց նախնական գիտելիքները գերմաներեն լեզվի հնչյունաբանության, քերականության և բառագիտության բնագավառներում և այդպիսով ստեղծել անհրաժեշտ հիմք՝ լեզվի ուսումնասիրության հաջորդ փուլերի համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի գերմաներենի հնչյունական կողմի հիմնական առանձնահատկությունները,
2. կտիրապետի ծրագրով նախատեսված առաջին փուլի համար անհրաժեշտ նվազագույն բառապաշարին,
3. կյուրացնի նշված փուլի համար անհրաժեշտ քերականական նյութը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Գերմաներենի արտասանական նորմերը: Արտասանություն և գրություն: Հնչյունաբանական տառադարձություն: Գերմաներենի ձայնավորական և բաղաձայնական համակարգերը: **Թեմա 2՝** Քերականական կարգեր, դրանց արտահայտման միջոցները գերմաներենում: Գոյականի, ածականի և բայի ձևաբանական և քերականական նշանակությունները: Գոյականի հոլովման տիպերը: Հոլովների նշանակությունը և գործածությունը: Համեմատության աստիճանների կարգ: Լիիմաստ և սպասարկու բայեր: Նախդիրների գործառույթը նախադասության մեջ: **Թեմա 3՝** Պարզ նախադասություն, դրա շարահյուսությունը: Ուղիղ և շրջուն շարահյուսություն: **Թեմա 4՝** Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է հետևյալ թեմաները՝ «Ընտանիք», «Իմ մասնագիտությունը», «Համալսարան», «Իմ հանգստյան օրը», «Ճանապարհորդություն», «Գերմանիա»:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

1604/B02. Գերմաներեն լեզու-2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ զարգացնել ուսման առաջին փուլում ձեռք բերած գիտելիքները գերմաներենի ձևաբանության և քերականության բնագավառներում, ինչպես նաև ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այդ բառապաշարը՝ համապատասխան երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրման նպատակով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. գործնականում կկիրառի գերմաներենի ձևաբանական և քերականական այն կառույցները, որոնք ուսումնասիրվում են այս փուլում,
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարին, որը վերաբերում է մասնագիտական ոլորտին,
3. կվարի երկխոսություններ, կկատարի համապատասխան տեքստերի վերարտադրություն և կգրի փոխադրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1' Գոյականի նշանակությունը և շարահյուսական գործառնությունները: Հոգնակի թվի կազմության հիմնված տիպերը: Անհոգնական և անեզական գոյականներ: Գոյականների հոլովման համակարգը և գերմաներենի հոլովների կիրառական նշանակությունները: **Թեմա 2'** Բայերի ձևաբանական և իմաստաբերականական դասակարգումը: Սուբյեկտիվ և օբյեկտիվ բայեր: Անցողական և անանցողական, երկսեռ բայեր: Բայի քերականական կարգերը: **Թեմա 3'** Նախադասությունների դասակարգումը ըստ հնչերանգի և ըստ կազմության: Միավորյալ նախադասություններ: Ստորոգյալի համաձայնեցումը ենթակայի հետ: **Թեմա 4'** Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է «Գերմանիայի մեծ քաղաքները», «Ընկերական շրջապատում», «Տնտեսություն և քաղաքականություն», «Իմ զբաղմունքը», «Իմ ուսումը», «Հայաստանի պատմությունից», «Համագործակցություն» և այլն:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

1608/B01. Ֆրանսերեն լեզու-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել մասնագիտական ֆրանսերեն (Français professionnel) հումանիտար և սոց. գիտությունների ֆակուլտետներում, (ուսանողները հանձնել են ֆրանսերեն լեզվի ընդունելության քննություն), ինչպես նաև ընդհանուր ֆրանսերեն (Français général) տեխնիկական և բնագիտական ֆակուլտետներում, որտեղ (ուսանողները չեն հանձնել ֆրանսերեն լեզվից ընդունելության քննություն):

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի ֆրանսերենի քերականության հիմնական դրույթներին և բառային ֆոնդին,
2. կձանոթանա մասնագիտական ֆրանսերենի գրավոր և բանավոր խոսքի հիմունքներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1' Ֆրանսերեն լեզվով մասնագիտական ընթերցանության հմտությունների ձևավորում: **Թեմա 2'** Մասնագիտական ընթերցանության տիրույթում գլխավոր և աջակցող մտքերի տարբերակում և ուսուցում: **Թեմա 3'** Հիմնական տերմինների ուսուցում:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

1608/B02. Ֆրանսերեն լեզու-2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել մասնագիտական ֆրանսերեն (Français professionnel) հումանիտար և սոց. գիտությունների ֆակուլտետներում, ինչպես նաև տեխնիկական և բնագիտական ֆակուլտետներում ըստ անցումային ժամանակաշրջանի առանձնահատկությունների և պահանջների:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ձեռք կբերի ունակություն ուսումնասիրել ֆրանսերեն լեզվով մասնագիտական աղբյուրներ,
2. կկարողանա ընկալել և վերարտադրել իր մասնագիտական ոլորտին առնչվող գրականությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1' Հիմնական մասնագիտական տերմինները ուսումնասիրելու և կիրառելու ունակության զարգացում: **Թեմա 2'** Մասնագիտական տեքստի հիմնական բովանդակության ընկալում և վերարտադրում: **Թեմա 3'** Մասնագիտական գրավոր խոսքի հիմնական դրույթների ուսուցում:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով՝ անցած նյութի հիման վրա:

2.2. Կամընտրական դասընթացներ

1001/Bh01. Տնտեսագիտություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ մարդկանց բարեկեցության բնույթի և պատճառների, շուկայական տնտեսության զարգացման օրինաչափությունների, հիմնախնդիրների, դրանց հնարավոր լուծումների, ինչպես նաև ձեռնարկատիրական գործունեության մասին, ինչը կնպաստի նաև ռաջիոնալ տնտեսական վարքագծի ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը, յուրացրած կլինի տնտեսագիտության հիմունքները, պատկերացում կունենա տնտեսության շուկայական համակարգի կենսագործունեության, հիմնական հասկացությունների, զարգացման օրինաչափությունների և ձեռնարկարություն ծավալելու պայմանների մասին:

Քուլանդակությունը.

Թեմա 1՝ Տնտեսական զարգացման ընդհանուր խնդիրները. Տնտեսագիտության առարկան: **Թեմա 2՝** Տնտեսության շուկայական համակարգը. եկամտի և արդյունքի շրջապտույտը: **Թեմա 3՝** Անհատական շուկաների վերլուծությունը, պահանջարկ և առաջարկ: **Թեմա 4՝** Սպառողի վարքի տեսություն: **Թեմա 5՝** Արտադրության ծախսերը: **Թեմա 6՝** Շուկայի կառուցվածքը և գնի ու արտադրության ծավալի որոշումը: **Թեմա 7՝** Ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների տիպերը և տեսակները: **Թեմա 8՝** Ազգային հաշիվների համակարգը: **Թեմա 9՝** Մակրոտնտեսական կայունությունը և տատանումները: **Թեմա 10՝** Փողը և բանկային համակարգը. դրամավարկային քաղաքականությունը: **Թեմա 11՝** Պետական բյուջեն և ֆիսկալ քաղաքականությունը: **Թեմա 12՝** Միջազգային տնտեսական գործակցությունը:

Ստուգարքի անցկացման կարգը.

Կիսամյակի ընթացքում անցկացվում է երկու լսարանային ստուգողական աշխատանք, որոնցից դրական գնահատականներ ստանալու դեպքում ուսանողը համարվում է ստուգարքը հանձնած: Ստուգողական աշխատանքների արդյունքներով ստուգարքը չհանձնած ուսանողների համար դասընթացի ավարտին կազմակերպվում է բանավոր հարցում 4 հարց պարունակող հարցատուներով:

1202/Bh01. Քաղաքագիտություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել քաղաքագիտության ձևավորման տեսական և գաղափարական ակունքներին, հիմնական կատեգորիաների ու քաղաքագիտության ուսումնասիրության առարկայական տիրույթին, ձևավորել ուսանողների մոտ քաղաքական իրականության վերլուծության պրակտիկ հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կստանա համապատասխան գիտելիքներ քաղաքագիտության տեսական և կիրառական նշանակության հիմնահարցերի մասին,
2. պատկերացում կկազմի քաղաքագիտության առարկայական տիրույթի ու մեթոդաբանության մասին,
3. կունենա քաղաքագիտական վերլուծություններ կատարելու բավարար ունակություններ,
4. կկարողանա կողմնորոշվել գործնական քաղաքականության հիմնահարցերի մեկնաբանման հարցերում:

Քուլանդակությունը. **Թեմա 1՝** Քաղաքագիտության առարկան և օբյեկտը: **Թեմա 2՝** Քաղաքականության ծագումը և էությունը: **Թեմա 3՝** Քաղաքական իշխանության էությունն ու կառուցվածքը: **Թեմա 4՝** Հասարակության քաղաքական համակարգը: **Թեմա 5՝** Պետությունը որպես քաղաքական համակարգի գլխավոր ինստիտուտ: **Թեմա 6՝** Քաղաքական կուսակցությունները և կուսակցական համակարգեր: **Թեմա 7՝** Ընտրություններ և ընտրական համակարգեր: **Թեմա 8՝** Քաղաքական գաղափարախոսություններ: **Թեմա 9՝** Քաղաքական էլիտա և լիդերություն:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր հարցման ձևով: Ուսանողին տրվում է 4 հարց դասընթացի բովանդակությունից, որոնց բավարար պատասխանի դեպքում ստուգարքը համարվում է հանձնված:

1901/Bh01. Իրավագիտություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Սովորեցնել հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտների օրենսդրական կարգավորման հիմունքները: Նպատակներից է նաև ստացած իրավական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտությունների մշակումը, ինչպես նաև իրավական աշխարհայացքի ու մշակույթի ձևավորումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհիմանա պետության և իրավունքի մասին հիմնական սկզբունքները, հայեցակարգերը,
2. կհիմանա օրենսդրության առանձին ճյուղերի իրավական կարգավորման հիմունքները,
3. կյուրացնի կարևոր իրավական հասկացությունները, եզրույթները,
4. ձեռք կբերի գիտելիքները գործնականում կիրառելու ունակություններ և հմտություններ:

Քուլանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հասարակություն և պետություն: **Թեմա 2՝** Իրավունք: **Թեմա 3՝** Իրավական կարգավորման կառուցակարգը և իրավունքի կենսագործումը: **Թեմա 4՝** Իրավունքի ձևերը: **Թեմա 5՝** Իրավունքի համակարգը: **Թեմա 6՝** Օրինականություն, իրավաչափ վարքագիծ, իրավախախտում: **Թեմա 7՝** Կոռուպցիայի դեմ պայքարի իրավական հիմնահարցերը: **Թեմա 8՝**

Սահմանադրական իրավունք: **Թեմա 9**՝ Դատական իշխանություն և դատական համակարգ: **Թեմա 10**՝ Քաղաքացիական իրավունք: **Թեմա 11**՝ Աշխատանքային իրավունք: **Թեմա 12**՝ Ընտանեկան իրավունք: **Թեմա 13**՝ Էկոլոգիական իրավունք: **Թեմա 14**՝ Քրեական իրավունք: **Թեմա 15**՝ Դատավարական իրավունք: **Թեմա 16**՝ Միջազգային իրավունք:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց (նախապես տրամադրված հարցաշարից), որոնցից առնվազն 2-ին դրական պատասխանող ուսանողը ստանում է «ստուգված»:

1107/Bh01. Մշակութաբանություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ կայուն գիտելիքներ ձևավորել մշակութաբանության առարկայի և մշակույթ՝ հասկացության վերաբերյալ, արմատավորել համակարգված պատկերացում մշակույթի բաղադրիչների, երևույթների, գործընթացների և մեխանիզմների մասին: Հատուկ ուշադրություն դարձնել հայ և համաշխարհային մշակույթների ընդհանուր բնութագրերի և ներկա գործընթացների վրա:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

համապարփակ գիտելիքներ կունենա գիտության մեջ «մշակույթ» հասկացության ամենատարածված սահմանումների և տեսությունների մասին,

ծանոթ կլինի մշակույթի կառուցվածքին, բաղադրիչներին, տիպաբանությանը, մշակույթի ծագման և զարգացման հիմնական օրինաչափություններին,

ընդհանուր գիտելիքներ կունենա համաշխարհային և հայ մշակույթների պատմական զարգացումների օրինաչափությունների վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Դասընթացի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: «Մշակույթ» հասկացության սահմանումներն ու մշակույթի էության, ծագման և զարգացման վերաբերյալ տեսությունները: **Թեմա 2**՝ Մշակույթի կառուցվածքը, բաղադրիչները, գործառույթները և մեխանիզմները: Մշակութային գործընթացներ: **Թեմա 3**՝ Մշակույթը «անհատ», «բնություն», «հասարակություն», «էթոս», «քաղաքակրթություն» կատեգորիաների համատեքստում: **Թեմա 4**՝ Համաշխարհային և հայ մշակույթների պատմական զարգացումները մոտեցումներ հարցադրումներ, օրինաչափություններ: **Թեմա 5**՝ Ժամանակակից մշակութային գործընթացները և գլոբալիզացման խնդիրը:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 4 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

2101/Bh01. Կրոնների պատմություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել ընդհանուր գիտելիքներ ու պատկերացումներ ժամանակակից կրոնների, կրոնական տարատեսակ ուղղությունների, դրանց դավանաբանական ու պաշտամունքային առանձնահատկությունների, Հայ Առաքելական եկեղեցու պատմության հիմնահարցերի, արդի կրոնական ներփակ հոսանքների ու դեմոմինացիաների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրանա՝ ինչ է կրոնը, ինչպիսի կրոններ կան աշխարհում, ինչ դավանաբանական, պաշտամունքային, տոնածիսական առանձնահատկություններ ունեն դրանք, ինչպես նաև Հայ առաքելական եկեղեցու պատմությունը, դավանաբանական առանձնահատկությունները և տոնածիսական համակարգը,
2. կհասկանա ժամանակակից կրոնների և կրոնական հոսանքների ու ուղղությունների զարգացման տրամաբանությունը, առանձնահատկություններն ու միտումները,
3. կկարողանա կատարել տարբեր կրոնների ու կրոնական ուղղությունների տարբերակում և քննական արժևորում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Դասընթացի առարկան, կրոնի պատմական ձևերը: **Թեմա 2**՝ Ժամանակակից կրոնները: Ազգային և համաշխարհային կրոններ: **Թեմա 3**՝ Բուդդայականություն, իսլամ, դավանանքը, պաշտամունքը, հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 4**՝ Քրիստոնեություն: Դավանաբանությունը և պաշտամունքը: Աստվածաշունչ: **Թեմա 5**՝ Արդի կրոնական միավորումներն ու համայնքները: **Թեմա 6**՝ Քրիստոնեությունը Հայաստանում I-IV դարերում: **Թեմա 7**՝ Հայ Առաքելական եկեղեցին V-IX դարերում: **Թեմա 8**՝ Հայ Առաքելական եկեղեցին X-XIV դարերում: **Թեմա 9**՝ Հայ Առաքելական եկեղեցին XV-XVIII դարերում: **Թեմա 10**՝ Հայ Առաքելական եկեղեցին XIX-XX դարերում:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգարքն անցկացվում է բանավոր: Տրվում է առավելագույնը 3 հարց՝ նախապես տրամադրված հարցաշարից:

3. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ

3.1. Պարտադիր դասընթացներ

2301/Bh01. Համակարգչից օգտվելու հմտություններ (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական աշխատանք
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ համակարգիչների, դրանց տեխնիկական, ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա համակարգչի կառուցվածքի և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները,
2. կհմանա, թե ինչ է օպերացիոն համակարգը, բազմախնդրայնությունը, որոնք են տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերությունը, Windows օպերացիոն համակարգի և Word, Excel, PowerPoint ծրագրերի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները,
3. կկարողանա ինքնուրույն կատարել իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, զեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն):

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: Օպերացիոն համակարգի հասկացություն և բազմախնդրայնության գաղափար: Windows օպերացիոն համակարգի գրաֆիկական ինտերֆեյսի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները: **Թեմա 2**՝ Microsoft Word փաստաթղթի ստեղծում և ձևավորում: **Թեմա 3**՝ Microsoft Excel էլեկտրոնային աղյուսակներ: **Թեմա 4**՝ Microsoft PowerPoint ներկայացման ստեղծում:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Դասընթացն ավարտվում է ստուգարքով: Ուսանողին տրվում են հանձնարարություններ, որոնք հիմնված են դասընթացի ընթացքում անցած թեմաների վրա:

0002/Bh01. Քաղաքացիական պաշտպանություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն, 1 ժամ գործնական աշխատանք
5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ԱԻ-ում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնի պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ ԱԻ-ի նախարարության կառուցվածքը և խնդիրները: **Թեմա 2**՝ ԱԻ-ները, նրանց բնութագրերը և կանխարգելման միջոցառումները: **Թեմա 3**՝ Բնակչության գործողությունները ահաբեկությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: **Թեմա 4**՝ Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: **Թեմա 5**՝ Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը ԱԻ-ների և պատերազմի ժամանակ: **Թեմա 6**՝ ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 7**՝ Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգումը ընթանում է բանավոր՝ հարցատոմսերով: Հարցատոմսը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը գործնական:

0002/Bh02. Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական աշխատանք
5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին սովորեցնել էքստրենալ պայմաններում (երկրաշարժ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահարում, ոսկորների կոտրվածքներ, արյունահոսություն, շոկային իրադրություն, վնասվածքներ) մինչբժշկական օգնության ցուցաբերում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա էքստրեմալ պայմաններում (երկրաշարժ, թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում, ոսկորների կոտրվածքներ, արյունահոսություն, շոկային իրադրություն, վնասվածքներ) ցուցաբերել առաջին և մինչբժշկական օգնություն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Առաջին բուժօգնությունն ու մինչբժշկական օգնությունն ԱԻ-ում: **Թեմա 2՝** Ախտահարվածների ու հիվանդների բժշկական տեսակավորումը ԱԻ-ների պայմաններում: **Թեմա 3՝** Սուր հիվանդություններ և թունավորումներ: **Թեմա 4՝** Հակահամաճարակային միջոցառումներն ԱԻ-ում: **Թեմա 5՝** Վնասվածքներ և սուր վիրաբուժական հիվանդություններ:

Ստուգարքի անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ստուգումը ընթանում է բանավոր՝ հարցատմությամբ: Հարցատմումը ներառում է երեք հարց՝ երկուսը տեսական, մեկը գործնական:

4. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ

1. «Կենսաբանություն» մասնագիտություն

0102/Bh01. Մաթեմատիկա-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն և 3 ժամ գործնական պարապմունք

1-ին կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել վերլուծական երկրաչափության տարրերը և մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասը՝ հաջորդականություն, ֆունկցիա, սահման, անընդհատություն և ածանցյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ուղղի և երկրորդ կարգի կորերի հավասարումները, հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանների, անընդհատ ֆունկցիաների հիմնական հատկությունները,
2. կհասկանա վերլուծական երկրաչափության և մաթեմատիկական անալիզի ներածական մասի հիմնական գաղափարներն ու սահմանումները,
3. կկարողանա կատարել գործողություններ վեկտորների հետ, որոշել երկրորդ կարգի կորի տեսակը, հաշվել հաջորդականության և ֆունկցիայի սահմանները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Վերլուծական երկրաչափության տարրերը՝ կորոդինատային հարթություն, ուղիղ գիծ, երկրորդ կարգի կորեր, կորոդինատային ձևափոխություններ: **Թեմա 2՝** Վեկտորներ, գործողություններ վեկտորների հետ, սկալյար արտադրյալ, վեկտորական արտադրյալ, խառը արտադրյալ: **Թեմա 3՝** Գծային հավասարումների համակարգեր, մատրիցներ և որոշիչներ: **Թեմա 4՝** Գաղափար արտապատկերումների մասին, թվային ֆունկցիա, զույգ կենտ, պարբերական, մոնոտոն ֆունկցիաներ: Տարրական ֆունկցիաներ: **Թեմա 5՝** Հաջորդականություն, անվերջ փոքր և անվերջ մեծ հաջորդականություններ, հաջորդականության սահման, մոնոտոն հաջորդականություններ: **Թեմա 6՝** Ֆունկցիայի սահման, անընդհատություն, հատկություններ:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0102/Bh02. Մաթեմատիկա-2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5 ժամ դասախոսություն և 1,5 ժամ գործնական պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է՝ ներկայացնել անորոշ և որոշյալ ինտեգրալները և նրանց կիրառությունները, ծանոթացնել մի քանի փոփոխականի ֆունկցիաների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա, թե ինչպես են ածանցյալի միջոցով հետազոտում մեկ և մի քանի փոփոխականի ֆունկցիաները, ինչպես են գտնում որոշյալ և անորոշ ինտեգրալները,
2. կհասկանա ֆունկցիայի ածանցյալի և ինտեգրալի գաղափարները, մի քանի փոփոխականի ֆունկցիաների հատկությունները,
3. կկարողանա հաշվել ֆունկցիայի ածանցյալը, հետազոտել ֆունկցիան ածանցյալի միջոցով, հաշվել որոշյալ և անորոշ ինտեգրալներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ֆունկցիայի ածանցյալ, ածանցման կանոնները, դիֆերենցիալ: Բարձր կարգի ածանցյալներ: Թեյլորի բանաձևը: **Թեմա 2**՝ Դիֆերենցիալ հաշվի հիմնական թեորեմները, ֆունկցիայի հետազոտումն ածանցյալի միջոցով: **Թեմա 3**՝ Մի քանի փոփոխականի ֆունկցիաներ, սահման, անընդհատություն, մասնակի ածանցյալներ: **Թեմա 4**՝ Նախնական ֆունկցիա, անորոշ ինտեգրալ, փոփոխականի փոխարինման և մասերով ինտեգրման բանաձևերը: **Թեմա 5**՝ Որոշյալ ինտեգրալ, հատկություններ: Երկու-և-Լայբնիցի, փոփոխականի փոխարինման և մասերով ինտեգրման բանաձևերը: Որոշյալ ինտեգրալի կիրառությունները:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0408/Bh01. Ֆիզիկա-1 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք

3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթացնել մեխանիկայի և մոլեկուլային ֆիզիկայի հիմնական օրենքներին, դրանց առնչվող հիմնական փորձերին, ներկայացնել այդ օրենքները դիֆերենցիալ և ինտեգրալ տեսքով, գաղափար տալ դրանց հիմնական կիրառությունների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մեխանիկայի և մոլեկուլային ֆիզիկայի հիմնական օրենքները և դրանց առնչվող կարևորագույն փորձերը, երևույթները,
2. կհասկանա այդ երևույթների փորձերի, օրենքների համակարգերի ներքին տրամաբանությունը, այդ համակարգերից բխող հիմնական հետևությունները և արդյունքները,
3. կկարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել կոնկրետ բնույթ կրող հարցերի վերլուծության, խնդիրների լուծման համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Նյութական կետի կինեմատիկա: **Թեմա 2**՝ Նյութական կետի և համակարգի դինամիկա: **Թեմա 3**՝ Աշխատանք և էներգիա: **Թեմա 4**՝ Պինդ մարմնի մեխանիկա: **Թեմա 5**՝ Հեղուկների և գազերի շարժումը: **Թեմա 6**՝ Տատանումներ և ալիքներ: **Թեմա 7**՝ Նյութի վիճակ: **Թեմա 8**՝ Գազերի վիճակագրական տեսություն: **Թեմա 9**՝ Թերմոդինամիկայի հիմունքներ: **Թեմա 10**՝ Իրական գազեր: **Թեմա 11**՝ Հեղուկ և բյուրեղական վիճակ:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0410/Bh02. Ֆիզիկա-2 (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ դասախոսություն և 3,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք

4-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ծանոթանացնել էլեկտրականության, մագնիսականության, օպտիկայի և ատոմային ֆիզիկայի օրենքների հայտնագործման, դրանց առնչվող հիմնական փորձերի հետ, ներկայացնել այդ օրենքները ինտեգրալային և դիֆերենցիալ տեսքերով, գաղափար տալ նրանց կիրառությունների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա դասընթացի հիմնական օրենքները, դրանց առնչվող կարևորագույն փորձերը, երևույթները,
2. կհասկանա այդ երևույթների, փորձերի, օրենքների կապը, օրենքների համակարգի ներքին տրամաբանությունը, այդ համակարգից բխող հիմնական հետևությունները և արդյունքները,
3. կկարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել կոնկրետ բնույթ կրող հարցերի վերլուծության ժամանակ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Էլեկտրաստատիկ դաշտը վակուումում: **Թեմա 2**՝ Էլեկտրաստատիկ դաշտը միջավայրում: **Թեմա 3**՝ Էլեկտրական հոսանք: **Թեմա 4**՝ Մագնիսական դաշտը վակուումում: **Թեմա 5**՝ Մագնիսական դաշտը միջավայրում: **Թեմա 6**՝ Էլեկտրամագնիսական մակաձուռ: Քվադրատացիոնար երևույթներ: **Թեմա 7**՝ Մաքսվելի հավասարումներ: **Թեմա 8**՝

Երկրաչափական օպտիկայի օրենքները: **Թեմա 9**՝ Ինտերֆերենցիա, դիֆրակցիա, դիսպերսիա: **Թեմա 10**՝ Ատոմի կառուցվածքը, Բորի կանխադրույթներ: **Թեմա 11**՝ Ատոմի միջուկի կառուցվածքը, կապի էներգիա:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0608/Bh01. Անօրգանական քիմիա (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն և 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք

1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել որոշակի պատկերացում ընդհանուր քիմիայի հիմունքների, քիմիական կապի տեսակների և դրանց առաջացման մեխանիզմների, թերմոդինամիկայի հիմունքների, քիմիական տարրերի ֆիզիկա-քիմիական հատկությունների և նրանց կենսաբանական նշանակություն մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա արդի քիմիայի տեսական հիմունքները, քիմիական տարրերի հատկությունները և կիրառման ոլորտները,
2. կհասկանա տարրերի կենսաբանական նշանակությունը,
3. կկարողանա կատարել փորձնական աշխատանքներ և համապատասխան եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ատոմի կառույց և պարբերական օրենք: Նյութի վիճակ և քիմիական կապ: **Թեմա 2**՝ Քիմիական թերմոդինամիկա: Ռեակցիայի արագություն և հավասարակշռություն: **Թեմա 3**՝ Լուծույթների հատկությունները: Էլեկտրաքիմիա, կորդինացիոն միացություններ: **Թեմա 4**՝ Պարբերական համակարգի VII խումբ՝ հալոգեններ և մանգան: **Թեմա 5**՝ VI խումբ՝ թթվածին, ծծումբ, քրոմ, մոլիբդեն: **Թեմա 6**՝ V խումբ՝ ընդհանուր բնութագիր և ազոտ, ֆոսֆոր, արսեն: **Թեմա 7**՝ IV խումբ՝ ընդհանուր բնութագիր և ածխածին, սիլիցիում, տիտան: **Թեմա 8**՝ III խումբ՝ ընդհանուր բնութագիր և բոր, ալյումին: **Թեմա 9**՝ II խումբ՝ ընդհանուր բնութագիր և ջրածին, լիթիում, նատրիում, կալիում:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0608/Bh02. Վերլուծական քիմիա (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1 ժամ դասախոսություն, 3,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք

2-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել անալիտիկ քիմիայի մասին գիտելիքների համակարգ, որը կընդգրկի տեղեկություններ որակական և քանակական անալիզում կիրառվող եղանակների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի տարբեր նմուշներում բաղադրիչների հայտնաբերման և քանակական որոշման հիմնական եղանակները,
2. կհասկանա նմուշառման և նմուշների պատրաստման կարևորությունը,
3. կկարողանա կատարել կատիոնների և անիոնների հայտնաբերում և քանակական որոշում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Անալիտիկ քիմիայի հիմնական բաժինները՝ որակական և քանակական անալիզ: Կատիոնների և անիոնների դասակարգումն ըստ անալիտիկական խմբերի: **Թեմա 2**՝ Հոմոգեն հավասարակշռություն: Թթվահիմնային հավասարակշռություն: Թթուների և հիմքերի ժամանակակից տեսությունները: **Թեմա 3**՝ Հետերոգեն հավասարակշռություն: Դժվարալուծ միացության լուծելիության արտադրյալ (ԼԱ): Կոմպլեքսագոյացման հավասարակշռություն: Կայունության հաստատուն: **Թեմա 4**՝ Օքսիդացման-վերականգնման հավասարակշռություն: Ստանդարտ վերօքս պոտենցիալ: **Թեմա 5**՝ Ծավալաչափական անալիզ: Տիտրման վերջակետ և համարժեքության կետ: Չեզոքացման եղանակի ինդիկատորների տեսություն: **Թեմա 6**՝ Ծավալաչափական վերօքս եղանակների հիմունքները (պերմանգանատաչափություն, բիքրոմատաչափություն, յոդաչափություն, բրոմատաչափություն): **Թեմա 7**՝ Ծավալաչափական նստվածքագոյացման և կոմպլեքսագոյացման եղանակներ:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0603/Bh01. Օրգանական քիմիա (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ դասախոսություն և 2,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք

3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել օրգանական քիմիայի դերն ու նշանակությունը կենսաբանական կրթության ասպարեզում: Օրգանական քիմիան, որպես ֆունդամենտալ հիմք զանազան քիմիական և կենսաբանական պրոցեսների համար՝ նրանց իրագործման մեխանիզմների պարզաբանման ժամանակ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա օրգանական միացությունների կառուցվածքի տեսության հիմնական դրույթները,
2. կհիմանա ռեակցիաների և ռեակցիաների դասակարգումը,
3. կհիմանա օրգանական տարբեր դասերի միացությունների ստացման եղանակները և քիմիական հատկությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ածխաջրածիններ-Հագեցած, էթիլենային, ագետիլենային, դիենային, ալիցիկլիկ և արոմատիկ: Նրանց ընդհանուր բնութագիրը, իզոմերիան, անվանակարգումը և կառուցվածքը: Ստացման հիմնական եղանակները և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 2՝** Հալոգեն ածանցյալներ (հագեցած, չհագեցած, արոմատիկ), ստացման եղանակները և հատկությունները: **Թեմա 3՝** Սպիրտներ (հագեցած, չհագեցած, արոմատիկ): Ֆենոլներ: Նրանց հումուրոզ շարքը, անվանակարգումը, իզոմերիան, ստացման եղանակները և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 4՝** Օքսոմիացություններ (հագեցած, չհագեցած, արոմատիկ): Նրանց ստացման եղանակները և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 5՝** Կարբոնաթթուներ և նրանց ածանցյալները: Հագեցած, չհագեցած, արոմատիկ միաօքսիդ և երկօքսիդ թթուներ: Նրանց ածանցյալները ոլորտները, ստացման եղանակները և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 6՝** Նիտրոմիացություններ, ամիններ: Օքսի-, օքսո- և ամինոթթուներ: Դասակարգումը, անվանակարգումը, իզոմերիան, ստացումը և քիմիական հատկությունները: **Թեմա 7՝** Ածխաջրեր. նրանց դերը բնության մեջ, կենսաբանական նշանակությունը, դասակարգումը: Գաղափար հետերոցիկլիկ միացությունների մասին:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0604/Bh01. Ֆիզիկական քիմիա (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք

5-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է կենսաբանական ֆակուլտետի ուսանողների մոտ ձևավորել ֆիզիկական քիմիայի տեսական հիմնադրույթների և դրանք կենսաբանական համակարգերում յուրահատուկ քիմիական փոխազդեցությունների քանակական նկարագրման հնարավորությունների մասին պատշաճ մասնագիտական գիտելիքներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհիմանա քիմիական թերմոդինամիկայի հիմնական օրենքները, դրանցից բխող հետևությունները և կիրառման հնարավորությունները կենսաքիմիական գործընթացների նկարագրման համար,
2. կհիմանա ոչ էլեկտրոլիտների և էլեկտրոլիտների լուծույթների հատկությունները,
3. կհիմանա կենսաքիմիական ռեակցիաների կինետիկայի և կատալիզի տեսական հիմունքները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Քիմիական թերմոդինամիկայի հիմնական հասկացությունները և օրենքները: Թերմոքիմիա: **Թեմա 2՝** Գիբսի և Հելմհոլցի էներգիաները: Քիմիական պոտենցիալ: Ֆազային հավասարակշռություն: **Թեմա 3՝** Լուծույթներ: Լուծույթների կոլիգատիվ հատկությունները: Էլեկտրոլիտների լուծույթների հատկությունները: Օսոտվալի նոսրացման օրենքը: **Թեմա 4՝** Էլեկտրաքիմիա: Գալվանական էլեմենտի թերմոդինամիկան, Ներստի հավասարումը: **Թեմա 5՝** Կենսաքիմիական ռեակցիաների կինետիկայի հիմնադրույթները: Պարզ ռեակցիաների կինետիկա: Ակտիվացման էներգիա: Նախաէքսպոնենտային գործակից: Ֆերմենտատիվ ռեակցիաների կինետիկա:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0704/B01. Անողնաշարների կենդանաբանություն (6 կրեդիտ)

*Շաբաթական 5 ժամ դասախոսություն և 5.5 ժամ լաբորատոր պարապմունք
3-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անողնաշար կենդանիների կառուցվածքային առանձնահատկությունները, կենսագործունեությունը, նրանց ապրելակերպը և աշխարհագրական տարածվածությունը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տարբեր տիպերին պատկանող կենդանիների կառուցվածքը,
2. կհասկանա կարգաբանության սկզբունքները,
3. կկարողանա ճանաչել տարբեր տիպերին պատկանող այն կենդանիներին, որոնք ունեն գործնական նշանակություն:

Բովանդակությունը. Թեմա 1՝

Անողնաշարավորների կենդանաբանության առարկան և խնդիրները: Դաս Ստրակավորներ: Տիպ Սպորավորներ: **Թեմա 2՝** Տիպ Մակրոսպորիդներ: Տիպ Ինֆուզորներ: Եթթազավորություն բազմաբջջայիններ: **Թեմա 3՝** Վերնաբաժին Ստորակարգ բազմաբջջայիններ, Տիպ Սպունգներ: **Թեմա 4՝** Տիպ Սանրակիրներ: Իսկական բազմաբջջայիններ: **Թեմա 5՝** Դաս Ժապավենաձև որդեր: Տիպ Կլոր որդեր: **Թեմա 6՝** Տիպ օղակավոր որդեր: **Թեմա 7՝** Տիպ հողվածոտանիներ: **Թեմա 8՝** Տիպ փափկամարմիններ: **Թեմա 9՝** Տիպ շոշափուկավորներ: **Թեմա 10՝** Տիպ փշամորթներ: Տիպ կիսաքորդավորներ: **Թեմա 11՝** Տիպ պոզոնոֆորներ: Տիպ խոզանածոտայիններ:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուրը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուրը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0703/Bh01. Սնկեր և ստորակարգ բույսեր (4 կրեդիտ)

*Շաբաթական 3,5 ժամ դասախոսություն և 4 լաբորատոր աշխատանք
1-ին կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց*

Նպատակը.

Առարկայի նպատակն է ծանոթացնել ուսանողներին սնկերի և ստորակարգ բույսերի դասակարգման սկզբունքների հետ, հաստատել առավել տիպիկ ներկայացուցիչների նմանությունը և տարբերությունները, մորֆոլոգիական, էկոլոգիական և կենսաբանական առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա տարբեր կարգաբանական խմբերի կարևորագույն ներկայացուցիչներին, նրանց օգտակար և վնասակար ազդեցությունը,
2. կհասկանա սնկերի սննդային արժեքը, բնութան մեջ նրանց դերը, օգտագործումը արդյունաբերության, բժշկության և գյուղատնտեսության տարբեր բնագավառներում,
3. կկարողանա կողմնորոշվել բուսական և սնկային օրգանիզմների բազմազանության մեջ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Բույսերի և սնկերի կարգաբանություն (սիստեմատիկա): **Թեմա 2՝** Ստորակարգ բույսեր, **Թեմա 3՝** Բաժին կապտականաչ ջրիմուռներ: Դաս Կոնյուգատներ և Խարայիններ: **Թեմա 4՝** Բաժին տարրամտրակային ջրիմուռներ (Դեղնականաչ): Բաժին ոսկեգույն ջրիմուռներ: **Թեմա 5՝** Բաժին դիատոմային ջրիմուռներ: Բաժին գորշ ջրիմուռներ: **Թեմա 6՝** Բաժին պիրոֆիտային ջրիմուռներ: Բաժին էվգլենային ջրիմուռներ: **Թեմա 7՝** Բաժին կարմիր ջրիմուռներ: Բաժին լորձոնքայիններ (Միքսոմիցետներ): **Թեմա 8՝** Սնկեր, Դաս Խիտրիդիոմիցետներ: **Թեմա 9՝** Դաս Օօմիցետներ: Դաս Զիգոմիցետներ: **Թեմա 10՝** Դաս Ասկոմիցետներ (Պայուսակավոր սնկեր): Դաս Բազիդիոմիցետներ: **Թեմա 11՝** Դաս Անկատար սնկեր (Դեյտերոմիցետներ): Սնկերի ընդհանուր ակնարկ: **Թեմա 12՝** Բաժին քարաքոսեր:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուրը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0703/Bh02. Բարձրակարգ բույսեր-1 (2 կրեդիտ)

*Շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք
3-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ բարձրակարգ բույսերի ընդհանուր բնութագիրը, ներկայացնել բարձրակարգ բույսերի ներքին և արտաքին կառուցվածքը, էկոլոգիական խմբերը, վեգետատիվ օրգանների ներքին և արտաքին կառուցվածքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրանա բարձրակարգ բույսերի ներքին և արտաքին կառուցվածքների առանձնահատկությունները,
2. կհասկանա ծաղկավոր բույսերի դերը և նշանակությունը բնության մեջ և մարդու կյանքում,
3. կկարողանա որոշիչների օգնությամբ որոշել բույսերի ընտանիքները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Բարձրակարգ բույսերի ընդհանուր բնութագիրը, կենսաբանական նշանակությունը մարդու կյանքում: Բարձրակարգ բույսերի ծագումը, մորֆոլոգիական դիֆերենցումը, թելոմային տեսություն: **Թեմա 2՝** Բույսերի ներքին կառուցվածքը: **Թեմա 3՝** Էկոլոգիական խմբեր: **Թեմա 4՝** Արմատի, տերևի, ցողունի մորֆո-անատոմիական յուրահատկությունները: **Թեմա 5՝** Բարձրակարգ բույսերի բազմացումը: **Թեմա 6՝** Ծաղիկ, դասակարգումը, ծաղկաբույլեր, պտուղներ, դասակարգումը, սերմեր, կենսաբանական նշանակությունը:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0703/Bh03. Բարձրակարգ բույսեր-2 (5 կրեդիտ)

*Շաբաթական 4 ժամ դասախոսություն և 3,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք
4-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ ժամանակակից պատկերացումներ բարձրակարգ բույսերի դասակարգման մասին, ներկայացնել բարձրակարգ սպորավոր և սերմնավոր բույսերի առանձնահատկությունները, ուսումնասիրել նրանց դերը և նշանակությունը բնության մեջ և մարդու կյանքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրանա բարձրակարգ բույսերի դասակարգման ժամանակակից սկզբունքները,
2. կհասկանա ծաղկավոր բույսերի դերը և նշանակությունը բնության մեջ և մարդու կյանքում,
3. կկարողանա որոշիչների օգնությամբ որոշել բույսերի տեսակները:

Բովանդակություն.

Թեմա 1՝ Կարգաբանությունը որպես բուսաբանության հիմք: **Թեմա 2՝** Բարձրակարգ սպորավոր բույսերի դասակարգումը, **Թեմա 3՝** Էվոլյուցիայի միկրոֆիլ ուղղության ներկայացուցիչները: **Թեմա 4՝** Էվոլյուցիայի մակրոֆիլ ուղղության սպորավոր բույսերի ներկայացուցիչները: **Թեմա 5՝** Սերմնավոր բույսերի դասակարգումը: **Թեմա 6՝** Ծածկասերմ բույսերի կարևորագույն ընտանիքները և ներկայացուցիչները:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0704/Bh03. Ողնաշարավորների կենդանաբանություն (7 կրեդիտ)

*Շաբաթական 5,5 ժամ դասախոսություն 5 ժամ լաբորատոր աշխատանք
4-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ողնաշարավոր կենդանիների կազմա-ձևաբանական առանձնահատկություններին: Պարզել ձևաբանական և ֆիզիոլոգիական այն փոփոխությունները, որոնք էվոլյուցիայի ըմբռնում

տեղի են ունենում նրանց օրգան համակարգերում: Ծանոթացնել ողնաշարավոր կենդանիների կենսաբանական, էկոլոգիական, էթոլոգիական հատկություններին: Տալ բոլոր խմբերի կարգաբանական առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ողնաշարավոր կենդանիների անատոմո-ձևաբանական առանձնահատկությունները, կարգաբանության հիմունքները,
2. կհասկանա յուրաքանչյուր դասին պատկանող տեսակների, ծագման, կենսաբանության, բազմացման, էկոլոգիայի, վարքի առանձնահատկությունները.

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Քրոդավորների տիպի բնութագիրը: Պարզագույն քրոդավորներ: **Թեմա 2**՝ Անձնոտավորներ և ձնոտավորներ: Բոլորաբերանայիններ: **Թեմա 3**՝ Ծնոտավորների առաջացումը, նրանց առանցային կմախքի, գանգի և վերջույթների էվոլյուցիան: **Թեմա 4**՝ Կրճիկային և ոսկրային ձկներ: Ցամաքային ողնաշարավորների առաջացումը, առաջացման պատճառները: **Թեմա 5**՝ Անամփաներ և ամփոտներ: Ամփոտների առաջին ներկայացուցիչները, նրանց առաջացման դրդապատճառները: **Թեմա 6**՝ Երկկենցաղների, սողունների, թռչունների և կաթնասունների դասերը, նրանց կազմաբանական և, էկոլոգիական և էթոլոգիական առանձնահատկությունները, դասակարգումը

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0706/Bh01. Մարդու կազմաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ գործնական պարապմունք 5-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել մարդու օրգանիզմի, նրա օրգան-համակարգերի կառուցվածքի և գործառնության, զարգացման օրինաչափությունների մասին լիարժեք մասնագիտական պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մարդու օրգանիզմի կառուցվածքաձևաբանական հիմքերը,
2. կհասկանա մարդու օրգանների համակարգերի կառուցվածքի հիմնական առանձնահատկությունները,
3. կկարողանա բացատրել տարբեր օրգանների կառուցվածքը, տեղադրությունը և զարգացման օրինաչափություններն ըստ գործառնական մոտեցման:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մարդու կազմաբանության առարկան, ուսումնասիրության մեթոդները և խնդիրները: **Թեմա 2**՝ Ոսկրաբանություն: **Թեմա 3**՝ Մկանաբանություն և հոդաբանություն: **Թեմա 4**՝ Միրո-անոթային համակարգի կազմաբանություն: **Թեմա 5**՝ Շնչառական համակարգի կազմաբանություն: **Թեմա 6**՝ Մարտդակային համակարգի կազմաբանություն: **Թեմա 7**՝ Միզասեռական համակարգի կազմաբանություն: **Թեմա 8**՝ Նյարդաբանություն: **Թեմա 9**՝ Զգայարանների կազմաբանություն: **Թեմա 10**՝ Ներգատիչ գեղձեր:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0707/B01. Բջջի կենսաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր պարապմունք 5-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել պատկերացում բջիջների կառուցվածքի և ֆունկցիաների, նրանց փոխազդեցության, բաժանման և ծերացման, ինչպես նաև ժամանակակից բջջային տեխնոլոգիաների և մոլեկուլային բջջագենետիկայի նվաճումների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բջջի կենսաբանության հիմնահարցերը և ժամանակակից նվաճումները,
2. ծանոթ կլինի բջիջների ուսումնասիրման հիմնական օբյեկտներին և մեթոդներին,
3. կկարողանա աշխատել բջջային կուլտուրաների հետ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Էուկարիոտների և պրոկարիոտների բջիջների կառուցվածքի հիմնական առանձնահատկությունները: **Թեմա 2**՝ Բջջային ցիկլ և ապոպոզ: **Թեմա 3**՝ Բջջի բաժանման կարգավորում: **Թեմա 4**՝ Մոլեկուլային բջջագենետիկայի մեթոդները և նվաճումները:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0707/B01. Էվոլյուցիոն տեսություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն

8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել էվոլյուցիոն ուսմունքների, նրանց զարգացման և էվոլյուցիայի պրոցեսների մասին պատշաճ մասնագիտական պատկերացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա էվոլյուցիոն տեսության խնդիրները և էվոլյուցիոն գաղափարները,
2. կիմանա կյանքի ծագման, միկրո- և մակրոէվոլյուցիայի օրինաչափությունները,
3. ծանոթ կլինի էվոլյուցիոն պրոցեսների մաթեմատիկական մոդելավորման հետ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Էվոլյուցիոն տեսության խնդիրները և էվոլյուցիոն գաղափարների պատմությունը: **Թեմա 2**՝ Էվոլյուցիայի հիմնական աքսիոմները և գենետիկական հիմքերը: **Թեմա 3**՝ Տեսակների առաջացում ժամանակակից մոլեկուլային գենետիկայի տեսանկյունից: **Թեմա 4**՝ Էվոլյուցիայի ընթացքը ժամանակակից պայմաններում:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0704/Bh05. Անհատական զարգացման կենսաբանություն և հյուսվածաբանություն

(5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ դասախոսություն և 4,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք

5-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել հիմնարար պատկերացում հյուսվածաբանության և անհատական զարգացման կենսաբանության տեսական և կիրառական հիմնախնդիրների, օրինաչափությունների և մեխանիզմների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բոլոր հյուսվածքների բջջային և միջբջջային կառուցվածքների ձևաբանական և կենսաքիմիական առանձնահատկությունները,
2. կպատկերացնի կենդանիների և մարդու անհատական զարգացման ընթացքում տեղի ունեցող ձևագոյացման օրինաչափությունները և դրանց իրականացման մեխանիզմները,
3. կկարողանա մանրադիտակի տակ ճանաչել հյուսվածքները և նրանց բաղադրիչ տարրերը, տարրերը կենդանիների սաղմնային զարգացման որոշակի փուլերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հյուսվածքների մասին ուսմունքի ներածություն: **Թեմա 2**՝ Էպիթելային հյուսվածքներ: **Թեմա 3**՝ Շարակցական հյուսվածքներ: **Թեմա 4**՝ Մկանային հյուսվածքներ: **Թեմա 5**՝ Նյարդային հյուսվածք: **Թեմա 6**՝ Պրոզենեզ, գամետոգենեզի մոլեկուլային-կենսաբանական և բջջաբանական էությունը: **Թեմա 7**՝ Բեղմնավորման բջջագենետիկական, սաղմնաբանական և ֆիզիոլոգիական էությունը և ընթացքը: **Թեմա 8**՝ Տրոհում: Ռեգուլացում և դետերմինացում: Կլոնավորում: **Թեմա 9**՝ Գաստրուլացում, սաղմնաթերթեր: Նեյրուլացում: **Թեմա 10**՝ Ողնաշարավորների օրգանների համակարգերի զարգացումը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh01. Կենսաքիմիա-1 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ լաբորատոր աշխատանք

5-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատմամբ դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել օրգանիզմում քիմիական միացությունների կառուցվածքի և դրանց ֆիզիկաքիմիական հատկությունների հետ, ինչպես նաև այդ միացությունների որակական և քանակական որոշման սկզբունքներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա սպիտակուցների, ածխաջրերի և լիպիդների դասակարգման սկզբունքները, նրանց կառուցվածքային և ֆիզիկաքիմիական առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սպիտակուցների կենսաբանական դերը և ֆունկցիաները: Ամինաթթուների դասակարգումը, օպտիկական ակտիվությունը և ստերիոիզոմերիան: **Թեմա 2՝** Պարզ և բարդ սպիտակուցներ: Սպիտակուցների հայտնաբերման մեթոդները: **Թեմա 3՝** Նուկլեոպրոտեիդների կառուցվածքային բաղադրամասերը: **Թեմա 4՝** Սոնոսախարիդների, դասակարգումը, ֆիզիկաքիմիական հատկությունները և կառուցվածքը: **Թեմա 5՝** Դիսախարիդների և պոլիսախարիդների դասակարգումը, ֆիզիկաքիմիական հատկությունները և կառուցվածքը: **Թեմա 6՝** Լիպիդների դասակարգումը, ֆիզիկաքիմիական հատկությունները և կառուցվածքը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh02. Կենսաքիմիա-2 (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,5 ժամ դասախոսություն և 1.5 ժամ լաբորատոր աշխատանք

6-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գիտելիքներ օրգանիզմի հիմնական քիմիական բաղադրամասերի նյութափոխանակության գլխավոր ուղիների վերաբերյալ

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա պուրինային և պիրիմիդինային նուկլեոտիդների կենսասինթեզի ճանապարհը, կենսաբանական օքսիդացման առանձնահատկությունները, կիմանա առանձին ամինաթթուների փոխանակության հիմնական ուղիները, ճարպերի և ածխաջրերի նյութափոխանակությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Սպիտակուցների կենսաբանական արժեքը, նրանց մարսելիությունը Ամինաթթուների դեզամինացումը, տրանսամինացումը, դեկարբօքսիլացումը, ամոնիակի չեզոքացման ուղիները: **Թեմա 2՝** Պուրինային և պիրիմիդինային նուկլեոտիդների կենսասինթեզը: ԴՆԹ-ի սինթեզի ընդհանուր մեխանիզմը: **Թեմա 3՝** Ածխաջրերի մարսողությունը: Գլիկոգենի սինթեզը յարդում: Գլիկոլիզ, նրա էներգետիկ արժեքը: **Թեմա 4՝** Գլիկոգենի ճեղքումը, պենտոզֆոսֆատային ցիկլ, Կրեբսի ցիկլ և նրա էներգետիկ արժեքը, գլյուկոնեոգենեզ: **Թեմա 5՝** Լիպիդների սինթային և էներգետիկ արժեքը, լիպիդների մարսումը և ներծծումը: **Թեմա 6՝** Ճարպերի և լիպիդների սինթեզի ու կատաբոլիզմի հիմնական ռեակցիաները. ճարպաթթուների β-օքսիդացում, ճարպաթթուների կենսասինթեզ: **Թեմա 7՝** Վիտամինների դասակարգումը և առանձին վիտամինների կենսաքիմիական ֆունկցիաները: **Թեմա 8՝** Հորմոնների դասակարգումը, ազդման մեխանիզմները և առանձին հորմոնների կենսաքիմիական ֆունկցիաները:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0704/Bh06. Իմունոլոգիա (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն և 1,5 ժամ լաբորատոր և գործնական պարապմունքներ 9-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել հիմնարար գիտելիքներ մոլեկուլային և բջջային իմունոլոգիայի հիմնախնդիրների, մեթոդոլոգիայի, իմունոխտետի դրսևորումների և դրանց խանգարումների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա օրգանիզմների բնական ռեգիստենտության և ձեռք բերովի իմունոխտետի նշանակությունը, որպես տեսակի առանձնյակների գենետիկական ամբողջականությունն ապահովող անհրաժեշտ գործոնի,
2. կիմանա իմունային համակարգի օրգանային, բջջային և մոլեկուլային կազմավորվածության առանձնահատկությունները, բջջային և հումորալ իմունային ռեակցիաների օրինաչափությունները,
3. կկարողանա բացատրել ձեռք բերովի իմունոխտետի ձևավորման բոլոր հիմնական մեխանիզմները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Իմունոլոգիայի առարկան, ընդհանուր և մասնավոր հիմնախնդիրները: **Թեմա 2**՝ Բնական իմունոխտետի ֆիզիկական, ֆիզիոլոգիական, բջջային գործոնները: **Թեմա 3**՝ Իմունոխտետի կազմավորվածությունը: **Թեմա 4**՝ Հակածիներ: **Թեմա 5**՝ Իմունոգլոբուլիններ: **Թեմա 6**՝ Լիմֆոցիտների հակածին զանազանող ռեցեպտորները: Հյուսվածքային համատեղելիության գլխավոր համալիրը: **Թեմա 7**՝ Լիմֆոցիտների զարգացումը: **Թեմա 8**՝ Բջջային իմունոխտետի ռեակցիաները: **Թեմա 9**՝ Հումորալ իմունային պատասխան: **Թեմա 10**՝ Իմունային հիշողություն, իմունոլոգիական տոլերանտություն: **Թեմա 11**՝ Իմունոխտետի անցանկալի հետևանքները:

Քննությունների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh01. Մանրէաբանություն և վիրուսաբանություն (9 կրեդիտ)

Շաբաթական 7 ժամ դասախոսություն և 6.5 ժամ լաբորատոր աշխատանք 7-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել մանրէների կառուցվածքային և ֆունկցիոնալ առանձնահատկությունների, նյութափոխանակության և նրա կարգավորման, ժառանգականության և փոփոխականության, էկոլոգիայի մասին պատշաճ մասնագիտական պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ծանոթ կլինի մանրէների բազմազանության հետ,
2. կունենա պատկերացում մանրէների դերի մասին բնության մեջ և մարդու կյանքում,
3. կկարողանա մանրադիտակով ուսումնասիրել և տարբերակել մանրէներին, կտիրապետի մանրէաբանական հետազոտությունների պարզագույն մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Առարկան, խնդիրները և մեթոդները: **Թեմա 2**՝ Մանրէաբանական բջջի կառուցվածքը, քիմիական կազմը և նյութափոխանակությունը: **Թեմա 3**՝ Մանրէների կարգաբանությունը: **Թեմա 4**՝ Կենսաբանական օքսիդացում՝ խմորումների և շնչառության գործընթացները: **Թեմա 5**՝ Մանրէների դերը գյուղատնտեսության, արդյունաբերության և բժշկության մեջ: **Թեմա 6**՝ Մանրէների մասնակցությունը ածխածնի, ազոտի, ծծմբի շրջանառության գործընթացում:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0707/Bh02. Գենետիկա (8 կրեդիտ)

*Շաբաթական 5.5 ժամ դասախոսություն և 5 ժամ լաբորատոր աշխատանք
6-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է տալ պատկերացում ժամանակակից գենետիկայի, մասնավորապես մոլեկուլային և էկոլոգիական գենետիկայի և անթրոպոգենետիկայի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրառելի ժառանգականության մոլեկուլային մեխանիզմների մասին,
2. կունենա պատկերացում գենոմիկայի և նրա տարբեր ուղղությունների մասին,
3. կկարողանա կատարել գենետիկական և բջջագենետիկական անալիզ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մենդելյան գենետիկա: **Թեմա 2՝** Գենոմի կառուցվածքը և կազմավորումը: **Թեմա 3՝** Գեների կառուցվածքը: **Թեմա 4՝** Մուտագենեզի և ռեպարացիայի մոլեկուլային մեխանիզմներ: **Թեմա 5՝** Զարգացման գենետիկայի և օնկոգենետիկայի հիմնադրույթները:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh02. Բույսերի ֆիզիոլոգիա (7 կրեդիտ)

*Շաբաթական 5 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ լաբորատոր աշխատանք
7-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել բուսական բջջի և օրգանիզմի կառուցվածքային և ֆունկցիոնալ առանձնահատկությունների, նյութափոխանակության, բույսերի աճի, ինչպես նաև ֆիզիոլոգիական հետազոտությունների ժամանակակից մեթոդների մասին պատշաճ մասնագիտական պատկերացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրառելի ֆիզիոլոգիական պրոցեսների հիմքում ընկած օրինաչափությունների մասին,
2. կհասկանա բույսում ընթացող կենսական պրոցեսների մեխանիզմները,
3. կկարողանա կատարել կենսաբազմազանության պահպանման, երկրորդային նյութափոխանակության արգասիքների և բույսերի նոր զծերի ստացման ուղղությամբ աշխատանքներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Առարկան, խնդիրները և մեթոդները: **Թեմա 2՝** Բուսական բջջի ֆիզիոլոգիա: **Թեմա 3՝** Ֆոտոսինթեզ: **Թեմա 4՝** Ծնչառություն: **Թեմա 5՝** Ջրափոխանակության ֆիզիոլոգիա: **Թեմա 6՝** Հանքային սննդառություն: **Թեմա 7՝** Նյութերի տեղաշարժը բույսով: **Թեմա 8՝** Բույսերի աճը և զարգացումը: **Թեմա 9՝** Բույսերի կայունության և պաշտպանական մեխանիզմները: **Թեմա 10՝** Բույսերի երկրորդային նյութափոխանակությունը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0701/Bh01. Կենսաֆիզիկա-1 (3 կրեդիտ)

*Շաբաթական 2.5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք
8-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատման դասընթաց*

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողի մոտ ձևավորել մասնագիտական պատկերացում կենսաֆիզիկայի ժամանակակից հիմնախնդիրների և նրանց լուծման վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրմանա կենսաֆիզիկայի ժամանակակից տեսական հիմնախնդիրները,
2. կհասկանա ընդհանուր կենսաֆիզիկայի հիմնահարցերի լուծման տրամաբանությունը և իրականացման եղանակները,
3. կկարողանա ինքնուրույն առաջադրել և կիրառել համապատասխան հետազոտական խնդիրներ և մեթոդներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Քվանտային կենսաֆիզիկա: Էլեկտրոնների անցումները, էներգիայի տեղափոխման տարբեր մեխանիզմները: **Թեմա 2**՝ Բջջային պրոցեսների կենսաֆիզիկա: **Թեմա 3**՝ Ֆոտոսինթեզի կենսաֆիզիկական պրոցեսները: **Թեմա 4**՝ Տեսողության պրոցեսը կենսաֆիզիկայի տեսանկյունից: **Թեմա 5**՝ Կենսաթաղանթները որպես կենսաբանական համակարգի ունիվերսալ բաղադրամասեր: **Թեմա 6**՝ Ռադիացիոն կենսաֆիզիկա, իոնիզացնող ճառագայթների էներգիայի կլանման առաջնային պրոցեսը: **Թեմա 7**՝ Հեմոլիզի ուսումնասիրությունները թթվային էրիթրոցրամների եղանակով: **Թեմա 8**՝ Կենսաբանական հեղուկների օսմոտիկ ճնշումը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0701/Bh02. Կենսաֆիզիկա-2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն և 1.5 ժամ լաբորատոր աշխատանք 9-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կենսաֆիզիկայում կիրառվող ժամանակակից հետազոտման մեթոդների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա ընդհանուր կենսաֆիզիկայի հիմնահարցերի լուծման տրամաբանությունը և իրականացման եղանակները,
2. կկարողանա լուծել հաշվարկային խնդիրներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Կենսաբանական համակարգերում թերմոդինամիկայի օրենքների կիրառելիության առանձնահատկությունները: **Թեմա 2**՝ Մոլեկուլային կենսաֆիզիկայի հիմունքներ. սպիտակուցների ֆիզիկա: **Թեմա 3**՝ Կենսաբանական պրոցեսների կինետիկա. ֆերմենտային կինետիկայի հիմունքներ: **Թեմա 4**՝ Կենսաբանական համակարգերի էլեկտրահաղորդականությունը: **Թեմա 5**՝ Էլեկտրակինետիկ երևույթները կենսահամակարգերում. էլեկտրաֆորեզ, էլեկտրակինետիկ պոտենցիալ: **Թեմա 6**՝ Կենսաբանական հեղուկների բուֆերային հատկությունները: **Թեմա 7**՝ Սակերևութային լարվածությունը: **Թեմա 8**՝ Կենսաբանական օբյեկտների ուսումնասիրության սպեկտրալ մեթոդները:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0706/Bh03. Մարդու և կենդանիների ֆիզիոլոգիա (8 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ դասախոսություն և 6 ժամ լաբորատոր աշխատանք 6-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել օրգանիզմի կենսագործունեության հիմունքներին, բացահայտել հոմեոստազի համակարգային մեխանիզմները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրմանա մարդու օրգանիզմի առանձին ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաները և դրանց կարգավորման մեխանիզմների մասին,
2. կհասկանա առողջ կենսակերպի ձևավորման և առողջության ամրապնդման ուղիները, առողջության վրա ազդող գործոնները,
3. կկարողանա ինքնուրույն կատարել ֆիզիոլոգիական հետազոտություններ (ըստ առաջադրված խնդիրների ու նպատակի):

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Դրդունակ հյուսվածքների ֆիզիոլոգիա: **Թեմա 2**՝ Ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաների նյարդահումորալ կարգավորումը: **Թեմա 3**՝ Կենտրոնական նյարդային համակարգի ֆիզիոլոգիա: **Թեմա 4**՝ Վեգետատիվ և մարմնական նյարդային համակարգերի ֆիզիոլոգիա: **Թեմա 5**՝ Ֆիզիոլոգիական ֆունկցիաների հորմոնային կարգավորումը: **Թեմա 6**՝ Մարդու հոգեկան գործունեությունը:

Թեմա 9՝ Օրգանիզմի ներքին միջավայրը: **Թեմա 8**՝ Օրգանիզմի պատնեշային ֆունկցիաները: **Թեմա 10**՝ Հումեոստազի համակարգային մեխանիզմները: **Թեմա 11**՝ Ուսմունք առողջության և առողջ կենսակերպի մասին:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0708/Bh01. Էկոլոգիա և ռացիոնալ բնօգտագործում (9 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ դասախոսություն և 6 ժամ լաբորատոր աշխատանք

7-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել էկոլոգիական աշխարհայացք՝ ծանոթացնելով նրանց էկոլոգիա գիտության պատմությանը, բնական համակարգերի կազմավորման, գործունեության հիմունքներին, բնություն-հասարակություն համակարգում էկոլոգիայի հիմնախնդիրներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա էկոլոգիայի որպես գիտության ձևավորման, կենդանիների և բույսերի էկոլոգիայի, էկոհամակարգի, կենսացենոզի և նոոսֆերայի ուսմունքների, մարդկության կայուն զարգացման սկզբունքների մասին,
2. կհասկանա բնական և անթրոպոգեն էկոհամակարգերի զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունները,
3. կկարողանա վերլուծություններ կատարել էկոլոգիական վիճակի մասին և կատարել համապատասխան եզրակացություններ, կատարել ջրի, հողի և օդի ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական անալիզներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Էկոլոգիա և նրա կայացման պատմությունը: **Թեմա 2**՝ Օրգանիզմի և միջավայրի միջև փոխազդեցությունները: **Թեմա 3**՝ Պոպուլյացիաների էկոլոգիա: **Թեմա 4**՝ Համակեցություններ: **Թեմա 5**՝ Նյութերի երկրաբանական և կենսաբանական շրջապտույտը: **Թեմա 6**՝ Կենսոլորտ: **Թեմա 7**՝ Կենսոլորտի էվոլյուցիայի հիմնական ուղղությունները: **Թեմա 8**՝ Անթրոպոգեն էկոհամակարգեր: **Թեմա 9**՝ Կենսոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցությունները: **Թեմա 10**՝ Անթրոպոգեն ազդեցությունները մթնոլորտի, կլիմայի, ջրալորտի և քարալորդի վրա: **Թեմա 11**՝ Անթրոպոգեն ազդեցությունները համակեցությունների վրա: **Թեմա 12**՝ Բնության պահպանության և ռացիոնալ բնօգտագործման հիմնական սկզբունքները: **Թեմա 13**՝ Կենսաբազմազանության պահպանություն: **Թեմա 14**՝ Էկոլոգիա և մարդու առողջությունը: **Թեմա 15**՝ Էկոլոգիական իրավունքի հիմունքները: **Թեմա 16**՝ Միջազգային համագործակցությունը էկոլոգիայի շրջանակներում: **Թեմա 17**՝ Բնության պահպանություն և գլոբալիզացիա: **Թեմա 18**՝ Բնության պահպանություն և նանոտեխնոլոգիաներ:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուսը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատուսը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh03. Կենսատեխնոլոգիայի ներածություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք

9-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել կենսատեխնոլոգիական գործընթացների իրագործման տարբեր փուլերին: Ուսանողը կիմանա ինչպիսին է կենսատեխնոլոգիայի ներդրումը գյուղատնտեսության, առողջապահության, էներգետիկայի, սննդային արդյունաբերության պրոբլեմների լուծման գործում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա կենսատեխնոլոգիական գործընթացի անհրաժեշտ փուլերը,

- կիմանա գենետիկական և բջջային ճարտարագիտության հիմունքները,
- կկարողանա աշխատել տարբեր կենսատեխնոլոգիական արտադրություններում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Կենսաբանական օբեկտների ընտրություն: **Թեմա 2՝** Մեկուսացված կուլտուրաներ, գենետիկական և բջջային ճարտարագիտություն: **Թեմա 3՝** Կենսառեակտորների կառուցվածքը: **Թեմա 4՝** Արգասիքների անջատումը, մաքրումը և մոդիֆիկացում: **Թեմա 5՝** իմոբիլիզացված ֆերմենտներ և կենսակատալիտիկ համակարգեր: **Թեմա 6՝** Կենսատեխնոլոգիայի ներդրումը ժողովրդական տնտեսության, առողջապահության և գիտության ասպարեզում:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0701/Bh03. Կենսամետրիա (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 1 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ գործնական աշխատանք

2-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում կենսաբանական հետազոտություններում կենսամետրիայի կիրառության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա կենսամետրիայի տեսական հիմնախնդիրները,
- կհասկանա կենսամետրիայի տրամաբանությունը և դրա կիրառելիության սահմանները,
- կկարողանա ինքնուրույն կիրառել կենսամետրիայի տեսական մոդելները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Կենսաբանական հատկանիշների տարափոխումը: Տարբերակների, դիտումների արդյունքների, փաստացի նյութի խմբավորումը, շարքավորումը: **Թեմա 2՝** Հավանականությունը և նրա հատկությունները: Պատահական մեծություններ: Դիսկրետ և չափողական մեծություններ: **Թեմա 3՝** Միջին մեծություններ: **Թեմա 4՝** Տարափոխման ցուցանիշներ, լիմիտներ, տարափոխման թափը: Դիսպերսիա և միջին քառակուսային շեղումը: Ազատության աստիճանի թիվը: **Թեմա 5՝** Ընտրության մեթոդը: Գլխավոր և ընտրված (քաղված) ամբողջականությունները: F-Ֆիշերի բաշխումը:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0706/Bh04. Ռադիոկենսաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք

8-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ռադիոկենսաբանության և ռադիացիոն էկոլոգիայի արդի հիմնախնդիրներին, ճառագայթային անվտանգության հիմունքներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կիմանա իոնացնող ճառագայթների ֆիզիկաքիմիական հատկությունները ու դրանց կենսաբանական ազդեցության առանձնահատկությունները,
- կհասկանա բջջային, օրգանային և օրգանիզմային ռադիոզայնությունը և այն պայմանավորող գործոնները,
- կյուրացնի իոնացնող ճառագայթներից անհատական պաշտպանության միջոցները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Իոնացնող ճառագայթների ազդեցության ֆիզիկական և քիմիական հիմունքները: **Թեմա 2՝** Իոնացնող ճառագայթների կենսաբանական ազդեցությունը: **Թեմա 3՝** Ճառագայթ- և դոզաչափական սարքեր: **Թեմա 4՝** Ռադիոակտիվ նյութերի թունաբանությունը: **Թեմա 5՝** Հակաճառագայթային կենսաբանական պաշտպանությունը և ճառագայթային վնասվածքների բուժումը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh03. Մոլեկուլային կենսաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք

9-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մոլեկուլային կենսաբանության հիմունքների հետ, ձևավորել պատկերացում, թե ինչպես են կապվում մինչ այդ ստացված կենսաբանական, քիմիական ու ֆիզիկական գիտելիքները կենսաբանական համակարգերում ընթացող պրոցեսների մոլեկուլային մակարդակի հետ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրառել մոլեկուլային կենսաբանության ժամանակակից տեսական հիմնախնդիրները,
2. կհասկանա մոլեկուլային կենսաբանության հիմնահարցերի լուծման տրամաբանությունը և դրանց իրականացման եղանակները,
3. կկարողանա ինքնուրույն առաջադրել հետազոտական նպատակներն ու խնդիրները,
4. կկարողանա կիրառել համապատասխան մեթոդներ՝ առաջադրված խնդիրները լուծելու համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Նուկլեինաթթուների պարունակությունն ու տիպերը և դրանց դերը տարբեր տեսակի բջիջներում և օրգանիզմներում: **Թեմա 2՝** ԴՆԹ-ի և ՌՆԹ-ի տարբեր տեսակների առաջնային և մակրոմոլեկուլային կառուցվածքը: **Թեմա 3՝** Նուկլեինաթթուների ֆունկցիան՝ գենի և գենոմի կառուցվածքը պրոկարիոտիկ և էուկարիոտիկ բջիջներում, քրոմատինի և քրոմոսոմների մոլեկուլային կառուցվածքը: **Թեմա 4՝** Գենետիկական կոդ, մուտացիաների մոլեկուլային մեխանիզմները: **Թեմա 5՝** Սպիտակուցների առաջնային կառուցվածքը և նրանց մոլեկուլի կոնֆորմացիան: **Թեմա 6՝** Սպիտակուցների ֆունկցիան՝ կատալիտիկ, փոխադրիչ, մեխանաքիմիական, կարգավորիչ, պաշտպանական և այլն: **Թեմա 7՝** ԴՆԹ-ի կենսասինթեզ՝ ընդհանուր բնութագիրը, տեսակներն ու նշանակությունը: **Թեմա 8՝** ՌՆԹ-ի կենսասինթեզ: **Թեմա 9՝** Սպիտակուցների կենսասինթեզը՝ սպիտակուց սինթեզող համակարգի բաղադրամասերի կառուցվածքն ու դերը:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

0707/Bh04. Կենսաբանության դասավանդման մեթոդիկա (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել պատկերացում կենսաբանության դասավանդման մեթոդիկայի մասին: Ուսանողները կձանոթանան դպրոցում կիրառվող դասավանդման ծրագրերի և ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի դասավանդման ձևերը միջնակարգ և մասնագիտացված դպրոցներում,
2. կունենա գիտելիքներ դասերի կառուցվածքի և կազմակերպման մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Դասավանդման մեթոդիկայի առարկան և նրա խնդիրները: **Թեմա 2՝** Դասընթացի կազման սկզբունքները հանրակրթական և մասնագիտացված դպրոցներում: **Թեմա 3՝** Կենսաբանության ուսուցման մասնավոր մեթոդիկաները (լաբորատոր և սեմինար պարապմունքներ): **Թեմա 4՝** Հայրենի բնության մասին ուսումնական ծրագրի կառուցվածքը:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

1306/Bh01. Հոգեբանություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

6-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մարդու հոգեկան երևույթների առանցքային օրինաչափություններին և մեխանիզմներին, ինչպես նաև նպաստել իրենց ապագա մասնագիտական գործունեության իրացման մեջ հոգեբանական գիտելիքի կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրանա հոգեբանության ընդհանուր դրույթները, հոգեկան գործընթացների և վիճակների առանձնահատկությունները և ձևավորման հիմնական օրինաչափությունները,
2. կկարողանա կիրառել հոգեբանական իմացությունը մասնագիտական և մանկավարժական գործունեության մեջ, ինչպես նաև հասարակական կյանքում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հոգեբանության առարկան, խնդիրները, ոլորտները: Հասկացություն հոգեկանի մասին: Հոգեկանի կառուցվածքը և ֆունկցիաները: **Թեմա 2՝** Պերցեպտիվ պրոցեսների հոգեբանություն: **Թեմա 3՝** Կոգնիտիվ պրոցեսների հոգեբանություն: **Թեմա 4՝** Անձ, անհատ, անհատականություն հասկացությունները հոգեբանության մեջ: Խառնվածք, բնավորություն, ընդունակություններ: **Թեմա 5՝** Սոցիալական խմբեր: Առաջնորդություն: Շփում, հաղորդակցում: **Թեմա 6՝** Մանկավարժական և տարիքային հոգեբանության առարկան և խնդիրները: Տարիքային պարբերացում և ճգնաժամեր: Կրթության և դաստիարակության հոգեբանական առանձնահատկությունները:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

1405/Bh01. Մանկավարժություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն

8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել մանկավարժություն գիտության ժամանակակից հիմնախնդիրները, նրա զարգացումը՝ գիտական հարացույցների հիմքի վրա, և ցույց տալ մանկավարժություն գիտության տեղն ու դերը մարդուն ուսումնասիրող գիտությունների շարքում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիրանա մանկավարժության ժամանակակից տեսությունները, ճյուղերը, հիմնական հասկացությունները, ուսուցման և դաստիարակության դերը մարդու անձի ձևավորման և զարգացման գործընթացում, ՀՀ կրթության համակարգի արդի բարեփոխումները, ուսուցման նոր տեսակները (աշակերտակենտրոն և ուսանողակենտրոն), ուսուցման կազմակերպման նոր ձևերն ու մեթոդները, կրթության կառավարման հիմնահարցերը,
2. կհասկանա մանկավարժություն գիտության տեղն ու դերը մարդու անձի սոցիալականացման համատեքստում,
3. կկարողանա տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մանկավարժության ընդհանուր հիմունքներ: Մանկավարժական գիտությունների համակարգը, կապն այլ գիտությունների հետ, ուսումնասիրության օբյեկտը, առարկան, հետազոտության մեթոդները: **Թեմա 2՝** Մանկավարժական մտքի պատմական զարգացումը, կրթական գործը սփյուռքում: **Թեմա 3՝** Դաստիարակության հիմունքներ. անձի ձևավորումը, գործոնները, զարգացումն ու դաստիարակությունը: Դաստիարակության սկզբունքները, մեթոդները, բաղադրիչները: **Թեմա 4՝** Դիդակտիկայի հիմունքներ: Կրթության բովանդակությունը, ուսուցման գործընթացի էությունը, սկզբունքները, մեթոդները, կազմակերպման ձևերը: Գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ստուգումն ու գնահատումը: **Թեմա 5՝** Կրթության կառավարում: ՀՀ կրթության համակարգը, կառավարումը և բարեփոխումները:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

5. Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ

0706/Bh06. Արյունաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն և 1,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք
8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը

Ուսանողների մոտ մասնագիտական պատկերացում ձևավորել բնականոն պայմաններում և արյան համակարգի իվանդությունների դեպքում ծայրամասային արյան ու ոսկրածուծի բջջային կազմի որակական և քանակական իրոխությունների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի ավարտին ուսանողը

1. կունենա գիտելիքներ սաղմնային և հետսաղմնային արյունաստեղծման, արյունաստեղծ օրգանների, ոսկրածուծի հենքի և պարենքիմի բջիջների կառուցվածքա-գործառական առանձնահատկությունների, արյան հիվանդությունների և դրանց բուժման մեթոդների մասին:
2. ունակ կլինի հասկանալ, թե ինչպես են իրականանում արյունաստեղծման նյարդահումորալ կարգավորման մեխանիզմները բնականոն պայմաններում և արյան համակարգի տարբեր հիվանդությունների ու արյունաստեղծման խանգարումների դեպքում:
3. տեսական գիտելիքների հիման վրա կկարողանա պատրաստել արյան և ոսկրածուծի քուրքներ, ֆիքսել, ներկել և մանրադիտակով տարբերակել բջիջները, կատարել գիտահետազոտական աշխատանք:

Բովանդակությունը

Թեմա 1՝ Սաղմնային և հետսաղմնային արյունաստեղծում: Արյունաստեղծման տեսությունները: Արյունաստեղծ օրգաններ: **Թեմա 2**՝ Էրիթրոբլաստային, լեյկոբլաստային և մեգակարիոցիտային ծիլերի բջիջների մորֆոֆիզիոլոգիան: **Թեմա 3**՝ Արյունաստեղծման լարգավորման նյարդահումորալ մեխանիզմները: Ցիտոկիններ: **Թեմա 4**՝ Սակավարյունություն, լեյկոզներ, դասակարգումը, արյան ու ոսկրածուծի պատկերը: **Թեմա 5**՝ Թրոմբոցիտային արյունականցի ախտաբանություն: **Թեմա 6**՝ Արյունաստեղծ բնային բջիջների իոխպատվաստումն արյունաբանական հիվանդությունների դեպքում: **Թեմա 7**՝ Արյան և ոսկրածուծի քուրքների պատրաստում, չիքսում, ներկում: Ոսկրածուծի արտահանման մեթոդները: **Թեմա 8**՝ Լեյկոցիտային բանաձևի և ոսկրածուծային քուրքների մանրադիտակային դիտում:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0704/Bh07. Կենդանիների էկոլոգիա և պահպանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ դասախոսություն

9-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Ծանոթացնել կենդանիների էկոլոգիայի և պահպանության հիմնահարցերին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա թե ինչ է իրենից ներկայացնում կենդանիների էկոլոգիան,
2. կհասկանա մարդածին գործոնի դերը կենդանիների էկոլոգիայի և պահպանման հարցերում,
3. կգիտակցի ինչպես պահպանել Կարմիր գրքում գրանցված և ոչնչացման եզրին կանգնած կենդանիներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Կենդանիների էկոլոգիայի առարկան, հիմնական խնդիրները: **Թեմա 2**՝ Էկոլոգիական գործոններ: **Թեմա 3**՝ Կենսական փոխհարաբերություններ: **Թեմա 4**՝ Պոպուլյացիաներ: **Թեմա 5**՝ Կենսաբանական ցիկլեր: **Թեմա 6**՝ Կենսոլորտ, նրա բաղադրամասերը: **Թեմա 7**՝ Մարդու ազդեցությունը կենդանական աշխարհի վրա: **Թեմա 8**՝ Կենդանիների պահպանության և հազվագյուտ կենդանիների վերարտադրության հիմունքները: **Թեմա 9**՝ Արգելոցների, արգելավայրերի և ազգային պարկերի դերը կենդանիների պահպանության համար: **Թեմա 10**՝ Կենդանիների պահպանության համաշխարհային ստրատեգիան:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Քննությունն անցկացվում է բանավոր՝ քննատույնը կազմված է 4 հարցից, որոնցից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 5 միավոր:

0708/Bh05. Էկոթունաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ դասախոսություն

8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացը կօգնի ուսանողներին գիտելիքներ ձեռք բերել էկոթունաբանության հիմքում ընկած որոշ կարևորագույն սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կպատկերացնի աղտոտիչների ազդեցությունը կենդանի համակարգերի վրա,
2. կհասկանա էկոթունաբանության բարդ և բազմաստիճան խնդիրների արդյունավետ լուծման գործում կարևոր պայման է հանդիսանում ինտեգրացված համակարգային մոտեցման կիրառումը,
3. կկարողանա ստացած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Աղտոտիչները և դրանց ճակատագիրը էկոհամակարգերում: **Թեմա 2**՝ Աղտոտիչների ազդեցությունները առանձին օրգանիզմների վրա: **Թեմա 3**՝ Աղտոտիչների ազդեցությունները տեղախմբերի և համակեցությունների վրա:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0703/B04. Բուսական ռեսուրսներ և երկրաբուսաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3.5 ժամ դասախոսություն և 1 ժամ լաբորատոր պարապմունք 8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել բուսական ռեսուրսների երկարաժամկետ ռացիոնալ օգտագործման, դրանց պահպանման և վերարտադրման գիտական հիմքերի մշակման մասին պատկերացումներ, հաշվի առնելով կենսապաշարների վերարտադրության բնական հնարավորությունները և դրա ապահովման անհրաժեշտ նախապայմանները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բուսական ռեսուրսների դասակարգման սկզբունքները,
2. կհասկանա բուսական ռեսուրսների դերը և նշանակությունը մարդու կյանքի բոլոր բնագավառներում,
3. կկարողանա ճանաչել Հայաստանում տարածված արդյունագործական, բնապահպանական և գեղագարդիչ, գիտական և մշակութային արժեք ունեցող բույսերի ներկայացուցիչներին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Հասկացություն բուսական ռեսուրսների մասին: Բուսական ռեսուրսների դասակարգումն ըստ նշանակության: **Թեմա 2**՝ Արդյունագործական բույսեր: Հայաստանում տարածված ներկայացուցիչները: Նշանակությունը ժողովուրդի տարբեր բնագավառներում: **Թեմա 3**՝ Բնապահպանական և գեղագարդիչ բույսեր, դրանց էկոլոգիական նշանակությունը: **Թեմա 4**՝ Գիտական և մշակութային արժեք ունեցող բույսեր, պահպանման հարցերը:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0709/Bh04. Բակտերիաների կարգաբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,5 ժամ դասախոսություն

8-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել մանրէների կարգաբանության արդի խնդիրներին, դժվարություններին, դասակարգման տեսությունը և փիլիսոփայությանը առնչվող պատշաճ մասնագիտական պատկերացում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մանրէների դասակարգման հիմնական սկզբունքները և ուղղությունները,
2. կհասկանա մանրէների դասակարգման մեթոդների տրամաբանությունը,
3. կկարողանա կատարել մանրէների տարբեր խմբերին պատկանող տեսակների նույնականացում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Բակտերիաների կարգաբանության հիմնական հասկացություններ **Թեմա 2**՝ Բակտերիաների դասակարգման հիմնական սկզբունքները և ուղղությունները (ֆենոսիստեմատիկա և գենոսիստեմատիկա): Նումերիկ տաքսոնոմիա: **Թեմա 3**՝ Բակտերիաների դասակարգման 4 հիմնական կատեգորիաներ և 35 խմբերը ըստ Բերգեի: **Թեմա 4**՝ Հասկացություն չկոլոտիվացվող մանրէների մասին և դրանց դասակարգման դժվարությունները:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Նախատեսված 2 ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Որպես կանոն՝ յուրաքանչյուր ստուգում ներառում է առավելագույնը 3 հարց: Ստուգման ձևերն են.

1-ին ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

2-րդ ստուգում. Գրավոր փոքրածավալ աշխատանք: Միավորների քայլը 0,5 է:

0707/Bh06. Մարդու գենետիկայի հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ դասախոսություն և 1,5 ժամ լաբորատոր աշխատանք

9-րդ կիսամյակ, եզրափակիչ գնահատումով դասընթաց

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել մարդու գենետիկայի զարգացման հիմնական փուլերի, հայ ժողովրդի մարդաբանության և գենետիկայի, մարդու գենոմի կառուցվածքի մասին մասնագիտական պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա մարդու ժառանգականության և ժառանգական հիվանդությունների ժառանգման ձևերը և նրանց ուսումնասիրման հիմնական մեթոդները,
2. կիմանա մարդու պոպուլյացիոն գենետիկայի և էթնոգենոմիկայի հիմնադրույթները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Մարդու գենետիկայի պատմություն: **Թեմա 2՝** Մարդու գենոմ» ծրագիր: **Թեմա 3՝** Պոպուլյացիոն գենետիկա: **Թեմա 4՝** Ժառանգականություն և պաթոլոգիա:

Քննության անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները.

Ընթացիկ քննություններ.

Նախատեսված 2 ընթացիկ քննությունները գրավոր են, յուրաքանչյուրը՝ 4 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 4 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 1 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

Եզրափակիչ քննություն.

Եզրափակիչ քննությունը բանավոր է՝ 10 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատույնը պարունակում է 5 հարց, յուրաքանչյուրը՝ 2 միավոր: Միավորների քայլը 0,5 է:

6. Կրթական այլ մոդուլներ

«Կենսաբանություն» մասնագիտություն

Ուսումնական պրակտիկա-1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 36 ժամ դաշտային պարապմունք

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսումնական պրակտիկայի նպատակն է բնական և արհեստական (Բուսաբանական այգի, Բնության թանգարան) միջավայրերում ուսանողներին ծանոթացնել Հայաստանում տարածված ստորակարգ, բարձրակարգ բույսերի, սնկերի և քարաքոսերի կենսաբազմազանության հետ: Ինչպես նաև ուսանողներին ծանոթացնել անողնաշարավոր կենդանիների և դաշտային հետազոտությունների հիմնական մեթոդների հետ:

Կրթական արդյունքները.

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա դաշտային և լաբորատոր պայմաններում ստորակարգ, բարձրակարգ բույսերի, սնկերի և քարաքոսերի հավաքի, չորացման, հերբարիզացիայի հիմնական մեթոդները,
2. կհասկանա բույսերի և սնկերի զարգացման ցիկլերը, «Մարմարիկ» ուսումնափորձնական բազայի շրջակայքում ուսումնասիրվող օբյեկտների տեղաբաշխումը տարբեր լանդշաֆտային գոտիներում,
3. կկարողանա հավաքել, պատրաստել հերբարիում և որոշել բուսա- և սնկատեսակները,
4. կիմանա դաշտային և լաբորատոր պայմաններում անողնաշարավոր կենդանիների հետ ինքնուրույն աշխատելու հիմնական մեթոդները,
5. կհասկանա անողնաշարավոր կենդանիների զարգացման ցիկլերը և «Մարմարիկ» ուսումնափորձնական բազայի շրջակայքում անողնաշարների տեղաբաշխումը տարբեր լանդշաֆտային գոտիներում:
6. կկարողանա հավաքել, որոշել և կազմել միջատների կոլեկցիաներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ծանոթացում «Մարմարիկ» բազայի շրջակայքի լանդշաֆտային գոտիների հետ: **Թեմա 2՝** Անտառային բուսականություն: **Թեմա 3՝** Տափաստանային բուսականություն: **Թեմա 4՝** Մերձալպյան բուսականություն: **Թեմա 5՝** Ջրային և հողային ջրիմուռներ: **Թեմա 6՝** Ֆիտոպաթոգեն սնկեր: **Թեմա 7՝** Գլխարկավոր սնկեր: **Թեմա 8՝** Կիրառական նշանակություն

ունեցող ուսելի, թունավոր բույսեր և սնկեր: **Թեմա 9**՝ Աղեխորշավորների տիպ: **Թեմա 10**՝ Տափակ որդերիի տիպ: **Թեմա 11**՝ Օղակավոր որդերի տիպ: **Թեմա 12**՝ Հողվածոտանինների տիպ: **Թեմա 13**՝ Միջատների դաս: **Թեմա 14**՝ Փափկամարմինների տիպ:

Ուսումնական պրակտիկա-2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 36 ժամ դաշտային պարապմունք

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսումնական պրակտիկայի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել Հայաստանում տարածված բարձրակարգ սպորավոր և սերմնավոր բույսերի կարգաբանական կարևորագույն խմբերի և առավել տարածված տեսակների հետ: Ինչպես նաև ուսանողներին ծանոթացնել «Մարմարիկ» ուսումնափորձնական բազայի շրջակայքի կենդանատեսակներին իրենց բնական ապրելավայրերում:

Կրթական արդյունքները.

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա «Մարմարիկ» ուսումնափորձնական բազայի շրջակայքում տարածված մամուռների, ձիաձետների, պտերների, ծառերի, թփերի և խոտաբույսերի բաշխվածությունն ըստ գոտիականության:
2. կհասկանա սպորավոր և սերմնավոր բույսերի տարածման օրինաչափությունները:
3. կկարողանա որոշել ֆլորայի բուսատեսակները, այդ թվում ուսելի և դեղաբույսերը:
4. կիմանա ինչպես կատարել կենդանաբանական, էկոլոգիական և բնապահպանական հետազոտական աշխատանքներ:
5. կհասկանա ինչպիսի կենսակերպ, վարքագիծ և ակտիվություն ունեն ֆաունայի տարբեր խմբերին պատկանող ներկայացուցիչներ:
6. կկարողանա կատարել որսված կենդանիների չափումներ, օղակավորում, ինչպես նաև որոշել կենդանուն:

Քովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ծանոթացում «Մարմարիկ» բազայի շրջակայքի ծառատեսակների հետ: **Թեմա 2**՝ Անտառառաջացող և ուղեկից տեսակներ: **Թեմա 3**՝ Խոտաբույսեր: **Թեմա 4**՝ Երկշաքիլավոր բույսեր: **Թեմա 5**՝ Միաշաքիլավոր բույսեր: **Թեմա 6**՝ Հայաստանի հազվագյուտ և անհետացող տեսակներ: **Թեմա 7**՝ Ուսելի և դեղաբույսեր: **Թեմա 8**՝ Երկկենցաղների որոշում ու ձայների գրանցում: **Թեմա 9**՝ Սողունների որոշում: **Թեմա 10**՝ Թռչունների որոշում: **Թեմա 11**՝ Կաթնասունների որոշում: **Թեմա 12**՝ Ջրային և առափնյա կենդանատեսակներ: **Թեմա 13**՝ Անտառաբնակ տեսակներ:

Արտադրական պրակտիկա-1 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 36 ժամ լաբորատոր պարապմունք

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել կենսաբանության բնագավառի հետազոտությունների այն ժամանակակից մեթոդների հետ, որոնք պետք է օգտագործվեն ավարտական աշխատանքների կատարման ժամանակ:

Կրթական արդյունքները.

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա կենսաբանության բնագավառում հետազոտությունների ժամանակ օգտագործվող մի շարք ժամանակակից մեթոդներ,
2. կկարողանա կիրառել այդ մեթոդները սեփական ավարտական աշխատանքը կատարելիս,
3. կկարողանա մշակել համապատասխան մասնագիտական գրականություն,
4. կկարողանա կատարել հետազոտական արդյունքների վիճակագրական մշակում:

Քովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ակվարիումի ձկնատեսակներ: **Թեմա 2**՝ Տերրարիումի սողունների տեսակները: **Թեմա 3**՝ Թռչունների տեսակները: **Թեմա 4**՝ Գիշատիչ կենդանիներ: **Թեմա 5**՝ Պրիմատներ: **Թեմա 6**՝ Լաբորատոր աշխատանքներ ՀՀ ԳԱԱ կենդանաբանության ինստիտուտում: **Թեմա 7**՝ Մակրոմիցետներ: **Թեմա 8**՝ Մակաբուծ սնկեր: **Թեմա 9**՝ Ստորակարգ բույսեր: **Թեմա 10**՝ Ծածկասերմ բույսեր: **Թեմա 11**՝ Լաբորատոր աշխատանքներ ՀՀ ԳԱԱ Բուսաբանության ինստիտուտում: **Թեմա 12**՝ Էլեկտրասրտագրություն: **Թեմա 13**՝ Ուղեղի նեյրոնային և հրահրված կենսահոսանքների գրացում: **Թեմա 14**՝ Ծայրամասային արյան կազմի ուսումնասիրություն: **Թեմա 15**՝ Ծանոթացում սննդամթերքի տարբեր արտադրությունների հետ: **Թեմա 16**՝ Գենետիկային նվիրված տեսաֆիլմերի դիտում:

Արտադրական պրակտիկա-2 (4 կրեդիտ)

10-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել իրենց կողմից ընտրված կենսաբանության բնագավառի/մասնագիտացման ասպարեզում հետազոտություններին յուրահատուկ ժամանակակից մեթոդների հետ, որոնք պետք է օգտագործվեն ավարտական աշխատանքների կատարման ժամանակ:

Կրթական արդյունքները.

Պրակտիկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կծանոթանա համապատասխան մասնագիտացման բնագավառում հետազոտությունների ժամանակ օգտագործվող ժամանակակից մեթոդներին,
2. կկարողանա կիրառել այդ մեթոդները սեփական ավարտական աշխատանքը կատարելիս,
3. կկարողանա կատարել հետազոտական արդյունքների վիճակագրական մշակում:

Մանկավարժական պրակտիկա (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 36 ժամ դասարանային պարապմունք

10-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Մանկավարժական պրակտիկայի նպատակն է ընդհանուր մանկավարժական կարողությունների և հմտությունների զարգացում ու կատարելագործում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ուսումնական և դաստիարակչական աշխատանքի ինքնուրույն վարման ձևը,
2. կհասկանա աշակերտ-ուսուցիչ հարաբերությունների նրբությունները,
3. կկարողանա հետագայում դասավանդել դպրոցում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1՝ Ընդհանուր ծանոթություն դպրոցի և դասարանի հետ: **Թեմա 2**՝ Պասիվ պրակտիկա: **Թեմա 3**՝ Ակտիվ պրակտիկա: **Թեմա 4**՝ Ամփոփում:

Ամփոփիչ ավարտական քննություն (4 կրեդիտ)

10-րդ կիսամյակ

Ավարտական աշխատանք (12 կրեդիտ)

10-րդ կիսամյակ

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Քաղաքային կրթական և ծրագիր

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտություն
125001	Ալբախանյան Արա Մամիկ	«Տնտեսագիտություն»

1 –ին կիսամյակ

Աշխատանքային կիսամյակ, 2009 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
1401/B01	Հայրց լեզու և գրականություն-1	2	Ստ.	-
170X/B01	Ռուսաց լեզու-1	4	Ստ.	-
160X/B01	Օտար լեզու-1	4	Ստ.	-
1106/B01	Հայրց պատմության հիմնադրեր-1	2	Ստ.	-
XX0X/B01	Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	2	Ստ.	-
0X0X/B01	Մաթեմատիկայի հիմունքներ	2	Ստ.	-
0X0X/B01	Էկոլոգիայի և բնապահպանության հիմունքներ	2	Ստ.	-
0001/B01	Ֆիզդաստիարակություն	-	Ստ.	-
XXX/XXX	Դասընթաց-1	2	Լավ	16
XXX/XXX	Դասընթաց-2	4	Լավ	16
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Կարկանդակային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	6	96	16.00	

Ընդհանրացված արդյունքները 2008 թ. աշխատանքային կիսամյակից հետո

Լրացված	Լրացված	Կարկանդակային	Ամփոփիչ ՄՈԳ
գումարային կրեդիտներ	գնահատված կրեդիտներ	միավորներ	
24	6	96	16.00

2 –րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2010 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
170X/B02	Ռուսաց լեզու-2	4	Ստ.	-
160X/B02	Օտար լեզու-2	4	Ստ.	-
0001/B01	Ֆիզդաստիարակություն	-	Ստ.	-
1401/B02	Հայրց լեզու և գրականություն-2	2	Լավ	16
1106/B02	Հայրց պատմության հիմնադրեր-2	2	Գեր.	19
XXX/XXX	Դասընթաց-3	6	Բավ.	12
XXX/XXX	Դասընթաց-4	6	Լավ	16
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Կարկանդակային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	16	238	14.88	

Ընդհանրացված արդյունքները 2010 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված	Լրացված	Կարկանդակային	Ամփոփիչ ՄՈԳ
գումարային կրեդիտներ	գնահատված կրեդիտներ	միավորներ	
48	22	334	15.18

Բակալավրի կրթակա	և ծրագիր	
Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտություն
125001	Արհեստան Արա Մամվելի	«Տնտեսագիտություն»

3-րդ կիսամյակ

Աշխատանքի կիսամյակ, 2010 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
1107/Յ01	Մշակութաբանություն	2	Մտ.	-
0001/Յ01	Ֆիզդաստիարակություն	-	Մտ.	-
XX0X/Յ03	Օտար լեզու-3	4	Գեր.	19
130X/Յ01	Փիլիսոփայության հիմունքներ	4	Լավ	15
XXX/XXX	Դասընթաց-5	5	Բավ.	11
XXX/XXX	Դասընթաց-6	6	Բավ.	8
XXX/XXX	Դասընթաց-7	6	Գեր.	20
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Կարևորիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	22	296	13.45	

Շնչահանրացված արդյունքները 2010 թ. աշխատանքի կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ գնահատված կրեդիտներ	Լրացված	Կարևորիշային միավորներ	Անփոփոխ ՄՈԳ
72	44	630	14.32

4-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2011 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
1901/Յ01	Իրավագիտություն	2	Մտ.	-
0001/Յ01	Ֆիզդաստիարակություն	-	Մտ.	-
XXX/XXX	Դասընթաց-8	5	Բավ.	9
XXX/XXX	Դասընթաց-9	5	Լավ	16
XXX/XXX	Դասընթաց-10	6	Լավ	17
XXX/XXX	Դասընթաց-11	6	Գեր.	18
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Կարևորիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	22	335	15.23	

Շնչահանրացված արդյունքները 2011 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ գնահատված կրեդիտներ	Լրացված	Կարևորիշային միավորներ	Անփոփոխ ՄՈԳ
96	66	965	14.62

Բակալավթի կրթական ն ծրագիր		
Անձնական Համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտություն
125001	Արտահայտման Արտ Մամվելի	«Տնտեսագիտություն»

5-րդ կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2011թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Գրեղիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
0002/Յ01	Քաղաքացիական պաշտպանություն	2	Մտ.	-
0002/Յ02	Արտակ. իրավիճ. բնակչութ. առաջին բուժօգնություն	2	Մտ.	-
XXX/XXX	Դասընթաց-12	3	Գեր.	19
XXX/XXX	Դասընթաց-13	6	Գեր.	20
XXX/XXX	Դասընթաց-14	5	Բավ.	11
XXX/XXX	Դասընթաց-15	6	Բավ.	8
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
24	20	280		14.00

Շնչահանրացված արդյունքները 2011 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
120	86	1245	14.48

6-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2012 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Գրեղիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX/XXX	Դասընթաց-16	5	Բավ.	9
XXX/XXX	Դասընթաց-17	5	Լավ	16
XXX/XXX	Դասընթաց-18	6	Լավ	17
XXX/XXX	Դասընթաց-19	6	Գեր.	18
XXX/XXX	Կուրսային աշխատանք-1	2	Գեր.	20
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
24	24	375		15.63

Շնչահանրացված արդյունքները 2012 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
144	110	1620	14.73

Բակալավրի կրթական ն ծրագիր

Անձնական Համար	Ազգանուն անուն ծայրանուն	Մասնագիտություն
125001	Ազրահամյան Արա Մամկելի	«Տնտեսագիտություն»

7-րդ կիսամյակ

Աշխատանքային կիսամյակ, 2012թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
0002/B01	Դասընթաց-20	4	Բավ.	9
0002/B02	Դասընթաց-21	5	Լավ.	16
XXX/XXX	Դասընթաց-22	3	Բավ.	12
XXX/XXX	Դասընթաց-23	5	Գեր.	18
XXX/XXX	Դասընթաց-24	5	Լավ	17
XXX/XXX	Կուրսային աշխատանք-2	2	Գեր.	19
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Կարևորիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	24	365	15.21	

Աշխատանքային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ	Լրացված կրեդիտներ	Կարևորիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
168	134	1985	14.81

8-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2013 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX/XXX	Դասընթաց-25	5	Բավ.	11
XXX/XXX	Դասընթաց-26	5	Բավ.	12
XXX/XXX	Դասընթաց-27	5	Լավ	16
XXX/XXX	Դասընթաց-28	5	Լավ	17
XXX/XXX	Դասընթաց-29	4	Գեր.	19
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Կարևորիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	24	356	14.83	

Գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ	Լրացված կրեդիտներ	Կարևորիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
192	158	2341	14.82

Բակլավրի կրթական ծրագիր

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտություն
125001	Արահամյան Արա Սամվելի «Տնտեսագիտություն»	

9-րդ կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2013թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX/XXX	Դասընթաց-30	6	Լավ	14
XXX/XXX	Դասընթաց-31	4	Լավ	16
XXX/XXX	Դասընթաց-32	5	Լավ	17
XXX/XXX	Դասընթաց-33	5	Գեր.	18
XXX/XXX	Պրակտիկա	4	Ստ.	-
Գումարային կրեդիտներ		Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
24		20	323	16.15

Ընդհանրացված արդյունքները 2013 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
216	178	2664	14.97

10-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2014 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX/XXX	Դասընթաց-34	3	Լավ	16
XXX/XXX	Դասընթաց-35	5	Լավ	20
XXX/BXX	Ամփոփիչ մասնագիտական քննություն	4	Գեր.	18
XXX/BXX	Ավարտական աշխատանք	12	Լավ	17
Գումարային կրեդիտներ		Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ
24		24	424	17.67

Ընդհանրացված արդյունքները 2014 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
240	202	3088	15.29

ՉՍլիմի՛Շă ²ñ!ՍăđYնYեñ

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Արդյունաբար վարկանիշային միավորներ	Արդյունաբար ՄՈԳ
240	202	3088	15.29

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՎԵՐՋԸ

ԱՆՎԱՎԵՐ Է ԱՌԱՑ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԿԵՒՅԻ

Տեսուչ՝

Ֆակուլտետի դեկան՝

Պրոռեկտոր՝

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտացում
155301	Ավետիսյան Անի Արմենի	«Տնտեսագիտության տեսություն»

1-ին կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2009 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
1002/M01	Տեղեկատ. տեխն. մասնագիտ. հետազոտություններում	3	Լավ	16
1001/M01	Մասնագիտության արդիական հիմնախնդիրները	3	Գեր.	18
XXX /MXX	Դասընթաց -1	3	Գեր.	18
XXX /MXX	Դասընթաց - 2	3	Լավ	17
XXX /MXX	Դասընթաց - 3	3	Լավ	17
XXX /MXX	Դասընթաց - 4	3	Գեր.	18
XXX/RXX	Գիտահետազոտական աշխատանք	3	Մտ.	-
XXX/RXX	Գիտական սեմինար	3	Մտ.	-
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	18	312	17.33	

Շնչհանրացված արդյունքները 2009 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Անփոփոխ ՄՈԳ
24	18	312	17.33

2 –րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2010 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX /MXX	Դասընթաց - 5	3	Լավ	17
XXX /MXX	Դասընթաց - 6	3	Լավ	17
XXX /MXX	Դասընթաց - 7	3	Բավ.	12
XXX /MXX	Դասընթաց - 8	3	Լավ	16
XXX /MXX	Դասընթաց - 9	3	Բավ.	12
XXX /MXX	Դասընթաց - 10	3	Լավ	16
XXX/RXX	Գիտական սեմինար	3	Մտ.	-
XXX/RXX	Գիտահետազոտական աշխատանք	3	Մտ.	-
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Վարկանիշային միավորներ	Կիսամյակային ՄՈԳ	
24	18	270	15.00	

Շնչհանրացված արդյունքները 2010 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Անփոփոխ ՄՈԳ
48	36	582	16.17

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտացում
155301	Ավտոմոբիլային Անի Արմենի	«Տնտեսագիտության տեսություն»
3-րդ կիսամյակ		

Աշնանային կիսամյակ, 2010 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX /MXX	Դասընթաց - 11	3	Գեր.	19
XXX /MXX	Դասընթաց - 12	3	Լավ	15
XXX /MXX	Դասընթաց - 13	6	Գեր.	19
XXX /MXX	Դասընթաց - 14	3	Լավ	15
XXX /MXX	Դասընթաց - 15	3	Գեր.	20
XXX/RXX	Գիտական սեմինար	3	Մտ.	-
XXX/RXX	Գիտահետազոտական աշխատանք	3	Մտ.	-
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
24		18		321
				17.83

Ընդհանրացված արդյունքները 2010 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
72	54	903	16.72

4-րդ կիսամյակ

Գարնանային կիսամյակ, 2011 թ.

Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX /MXX	Դասընթաց - 16	3	Լավ	17
XXX /MXX	Դասընթաց - 17	3	Լավ	17
XXX /MXX	Դասընթաց - 18	3	Բավ.	12
XXX /MXX	Դասընթաց - 19	6	Լավ	16
XXX /MXX	Դասընթաց - 20	3	Լավ	16
XXX/RXX	Գիտական սեմինար	3	Մտ.	-
XXX/RXX	Գիտահետազոտական աշխատանք	6	Մտ.	-
Գումարային կրեդիտներ Գնահատված կրեդիտներ		Վարկանիշային միավորներ		Կիսամյակային ՄՈԳ
24		18		282
				15.67

Ընդհանրացված արդյունքները 2010 թ. աշնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Ամփոփիչ ՄՈԳ
96	66	1119	16.95

Մագիստրոսի կրթական ծրագիր

Անձնական համար	Ազգանուն անուն հայրանուն	Մասնագիտացում
155301	Ավետիսյան Անի Արմենի	«Տնտեսագիտության տեսություն»

5-րդ կիսամյակ

Աշնանային կիսամյակ, 2011 թ.

155301		«Տնտեսագիտության տեսություն»		
Թվանիշ	Դասընթացի անվանումը	Կրեդիտ	Գնահատական	Թվային միավորներ
XXX/RXX	Գիտական սեմինար	3	Ստ.	-
XXX/RXX	Գիտահետազոտական աշխատանք	3	Ստ.	-
XXX/RXX	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	Ստ.	-
XXX/RXX	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	3	Ստ.	-
XXX/RXX	Մագիստր. ատենախոսություն	12	Գեր.	18
Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ		Գիսամակային ՄՈԳ
24	12	216	18.00	

Շնորհանրացված արդյունքները 2011 թ. գարնանային կիսամյակից հետո

Լրացված գումարային կրեդիտներ	Լրացված գնահատված կրեդիտներ	Վարկանիշային միավորներ	Անփոփիչ ՄՈԳ
120	84	1470	17.50

Անփոփիչ արդյունքներ

Գումարային կրեդիտներ	Գնահատված կրեդիտներ	Արդյունաբար վարկանիշային միավորներ	Արդյունաբար ՄՈԳ
120	84	1428	17.00

ԱԿԱԴԵՄԻԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ ՎԵՐՋԸ

ԱՆՎԱՎԵՐ Է ԱՌԱՅ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԿՆԻՔԻ

Տեսուչ՝

Ֆակուլտետի ղեկան՝

Պրոռեկտոր՝

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՄԱՍ Ա.

Մասնագիտություն՝ « _____ »
 _____ Ֆակուլտետ

Ուսանող _____ ազգանուն _____ անուն, հայրանուն	Ընդունվել է մագիստրատուրա § _____ 201__ թ.		
Նախորդ որակավորում _____ մասնագիտությունը _____ մասնագիտացումը _____ ավարտած բուհը	Շնորհված նախորդ որակավորումը _____ § _____ 201__ թ.		
Մագիստրոսական _____ մասնագիտությունը _____ մասնագիտացումը	§Շնորհված է մագիստրոսի որակավորում § _____ 201__ թ.		
«Ուսանողի ուսումնառության անհատական ծրագիրը ստուգված է»			
Ուսումնական խորհրդատու՝ _____ Ծրագրի ղեկավար՝ _____ ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում ազգանուն, անուն, գիտ.աստ., կոչում _____ ստորագրություն ստորագրություն § _____ 201__ թ. § _____ 201__ թ.			
Դասընթաց / մոդուլ	կրեդիտը/ գնահատականը	բացթողում/ ավելացում*	կիսամյակը/ տարեթիվը
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑԱՄԱՍ (72 կրեդիտ)			
Լրացական դասընթացներ (0 կրեդիտ)			
Անգլերեն լեզու	0		Ա

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ
 Ավարտական աշխատանքի պաշտպանության
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Ուսանող՝

Ազգանուն անուն հայրանուն _____

Մասնագիտություն, խումբ _____

Ավարտական աշխատանքի թեման

Ավարտական աշխատանքի
 ղեկավար _____
 (ազգանուն, անուն, գիտ. աստ., կոչում)

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ՝
 Ազգանուն անուն _____
 Գիտական աստիճան, կոչում _____
 Պաշտոնը _____

Ավարտական աշխատանքի գնահատման արդյունքներն ըստ սահմանված
 որակական չափանիշների

Թիվ	Հանձնաժողովի անդամներ (ազգանուն, անուն)	Գնահատման միավորն ըստ սահմանված որակական չափանիշների				Ստորագրու- թյուն
		1	2	3	4	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
Գնահատման միջին միավորը						

XIII

Գնահատման սանդղակն ըստ որակական չափանիշների

Թիվ	Որակական չափանիշը	Գնահատման միավորի սահմանված չափաքանակը	Գնահատման միջին միավորը	Գումարային միավորը	Գնահատականը
1	Ներկայացման որակը	6			
2	Ձևակերպման որակը	6			
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	6			
4	Արդիականությունը /նորույթը	2			

Գնահատականը ըստ գումարային միավորի

Գումարային միավորը	0...7	8...12	13...17	18...20
Գնահատականը	Ֆանքավարար!	Ֆբավարար!	Ֆլավ!	Ֆգերազանց!

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովն որոշում է՝

1) Բակլավրի որակավորման աստիճան (դիպլոմ) շնորհելու վերաբերյալ

_____ Շնորհել / Չշնորհել (լրացնել)

Հանձնաժողովի նախագահ _____ ստորագրություն

§ | _____ 201 __ թ.

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՄԱՐԱՆ

Մագիստրոսական ատենախոսության պաշտպանության

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԹԵՐԹԻԿ

Ուսանող՝

Ազգանուն անուն հայրանուն _____

Մասնագիտություն, խումբ _____

Ատենախոսության թեման _____

Գիտական ղեկավար _____

(ազգանուն, անուն, գիտ. աստ., կոչում)

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ՝

Ազգանուն անուն _____

Գիտական աստիճան, կոչում _____

Պաշտոնը _____

Ատենախոսության գնահատման արդյունքներն ըստ սահմանված
որակական չափանիշների

Թիվ	Հանձնաժողովի անդամը (ազգանուն, անուն)	Գնահատման միավորն ըստ սահմանված որակական չափանիշների				Ստորագրու- թյուն
		1	2	3	4	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
Գնահատման միջին միավորը						

Գնահատման սանդղակն ըստ որակական
չափանիշների

Գնահատականը ըստ գումարային
միավորի

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովը
որոշում է

2) Մագիստրոսի որակավորման աստիճան (դիպլոմ)
շնորհելու վերաբերյալ

Շնորհել / Չշնորհել (լրացնել)

Հանձնաժողովի նախագահ՝ _____
ստորագրություն

Թիվ	Որակական չափանիշը	Գնահատման միավորի սահ- մանված չափա- քանակը	Գնահատման միջին միավորը	Գումարային միավորը	Գնահա- տականը
1	Արդիականությունը /նորույթը	6			
2	Ինքնուրույնության աստիճանը	6	XVI		
3	Ձևակերպման որակը	4			
4	Ներկայացման որակը	4			

Գումարային միավորը	0...7	8...12	13...17	18...20
Գնահատականը	Ֆանբավարար՝	Ֆբավարար՝	Ֆլավ՝	Ֆգերազանց՝